

[Finansministeren]

Merudgifterne skyldes altovervejende EF's nye finansieringsreform fra 1988, der ikke var kendt på tidspunktet for finanslovens vedtagelse.

Arbejdsmarkedsbidraget skønnes i 1988 at give et provenu på 6,7 mia. kr. Arbejdsmarkedsbidraget udgør 2,5 pct. af virksomhedernes momsgrundlag, der opgøres som salg (ekskl. eksport) fratrukket køb (ekskl. import). Ordningen får først helårsvirkning fra 1989.

På statens *rentekonto* må *renteudgifterne* af statsgælden nu påregnes at blive nogenlunde som budgetteret på finansloven og udgør 54,8 mia. kr. Heraf udgør renterne af den indenlandske statsgæld 44,8 mia. kr., hvilket svarer til det forventede, medens renterne af den udenlandske statsgæld ligger 0,2 mia. kr. lavere og udgør 9,2 mia. kr. *Renteindtægterne m.v.* ventes at falde med 0,2 mia. kr. til 6 mia. kr. Faldet i forhold til det budgetterede skyldes færre indtægter af statens konti i Nationalbanken (ca. 160 mio. kr.).

På indtægtsbudgettet udvises således alt i alt et mindreprovenu på ca. 6,1 mia. kr. Heri udgør mindreprovenuet fra registreringsafgiften (ca. 3 mia. kr.), energifgiften (1,6 mia. kr.) samt net-toubetalingerne til EF (1,5 mia. kr.) de største poster. Dog forventes provenuet fra kildeskatten at stige med ca. 1,1 mia. kr.

Der er i det foregående givet en beskrivelse af de væsentligste bevægelser på statsfinanserne i 1988, som de kommer til udtryk i forslaget til tillægsbevillingslov. Der henvises i øvrigt til lovforslagets enkelte bevillingsforslag med de dertil hørende anmærkninger.

Forslaget til tillægsbevillingslov for 1988 anbefales til Folketingets velvillige behandling.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg tillader mig hermed at fremsætte:

Forslag til lov om statsgaranti for obligationslån optaget af Færøernes Realkreditinstitut.

(Lovforslag nr. L 214).

Lovforslaget indebærer en videreførelse af den eksisterende ordning, hvorefter staten giver garanti for forrentning og tilbagebetaling af obligationslån, som Færøernes Realkreditinstitut optager med henblik på genudlån til færøske fiskerfartøjer. Garantirammen for femåret 1. april 1989–31. marts 1994 foreslås uændret videreført for perioden 1. april 1989–31. marts 1994. Baggrunden for forlængelsen er et

fortsat behov for nyinvesteringer i samt ombygning af fiskeskibe, herunder specielt udskiftning af konventionelle ferskfisketrawlere samt fornyelse af linebådene. Statsgarantien indebærer en støtte til Færøernes hovederhverv, fiskeriet, idet Danmarks Nationalbank har erklæret sig villig til at overtage obligationerne til parikurs under forudsætning af statens garanti. Det er hensigten indtil videre at fastholde en nominal rente på 8 pct. p.a.

Staten har ikke hidtil haft udgifter i henhold til garantien.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 527

1) Til fiskeriministeren af:

Bjørn Westh (S):

»Vil ministeren i folketingssalen bekræfte, at fiskeriorganisationerne ikke har frarådet ministeren at gå ind i den fiskeriaftale, som EF har vedtaget for 1989, og at de ikke har tilrådet ministeren at nedlægge veto mod den aftalte makrelordning?«

Skriftlig begrundelse

I et indlæg i Morgenavisen Jyllands-Posten den 19. januar 1989 har direktør Poul Tørring, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, oplyst, at fiskeriorganisationerne har frarådet ministeren at gå ind i fiskeriaftalen og tilrådet ministeren at nedlægge veto mod den aftalte makrelordning.

I et svar i Jyllands-Posten den 2. februar 1989 skriver ministeren, at Poul Tørrings oplysninger er ukorrekte. Det samme gælder, når Poul Tørring skriver, at fiskeriorganisationerne aldrig har været konsulteret om en ændring af kullerfordelingen.

Begge indlæggene kan ikke være sande.

Spørgsmålet er stillet for at give ministeren lejlighed til detaljeret at fortælle Folketinget om forløbet af drøftelserne med fiskeriets organisationer.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Både i Folketingets Markedsudvalg og offentligt har jeg tidligere svaret på det stillede spørgsmål, men jeg skal gerne gentage svaret her.

Ja, jeg kan bekræfte, at fiskerierorganisationerne ikke har frarådet at gå ind i fiskeriaftalen vedrørende 1989 i forbindelse med rådgivningen op til fiskeriministerrådsmødet den 9.-11. december 1988.

Forud for fiskerirådsmøder i EF bliver fiskeriministeren rådgivet af repræsentanter for fiskerierhvervet i et særligt, lovbestemt udvalg vedrørende den danske stillingtagen til de forslag, der skal drøftes i EF.

Jeg kan oplyse, at der umiddelbart før vedtagelsen i EF af fiskeriforordningerne vedrørende fiskeriet i 1989 afholdtes 2 møder i dette rådgivende EF-udvalg. Møderne fandt sted den 29. november og den 8. december 1988. På disse møder tog fiskerierorganisationerne ikke afstand fra den danske forhandlingslinje, der sigtede mod at opnå en tilfredsstillende samlet pakke, der bl.a. omfattede gensidighed i forbindelse med den indførte makrelfleksibilitet.

Angående fordeling af kuller i Nordsøen oplyste Fiskeriministeriet på mødet i det rådgivende EF-udvalg den 29. november 1988, at Kommissionen overvejede, hvorvidt UK skulle tildeles en præference i forbindelse med fordelingen af kuller, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger i det rådgivende EF-udvalg.

Bjørn Westh (S):

Jeg takker for svaret.

Når vi har stillet spørgsmålet, skyldes det, at det forekommer meget ubehageligt, at ministeren siger, at man ikke har fået sådan en rådgivning, hvorefter fiskerierorganisationerne – bl.a. gennem Poul Tørring – den 19. januar 1989 i Jyllands-Posten skriver, at organisationerne havde tilrådt ministeren at gå imod forslagene, og at organisationerne ikke havde fået forelagt spørgsmålet vedrørende kuller.

Den 16. december 1988 mødte en lang række organisationer op i Folketingets Markedsudvalg, og også efter det møde havde jeg det indtryk, at man havde rådgivet ministeren til ikke at gå ind i de omtalte aftaler, og at man da også havde ment, at man burde nedlægge veto.

Det er ubehageligt for os, der skal følge fiskeripolitikken, at to sådanne påstande står så skarpt imod hinanden.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han selv har deltaget i de udvalgsmøder, hvor organisationerne påstår at de har frarådet ministeren at gå ind i det.

Endvidere vil jeg gerne spørge ministeren, hvorfor organisationerne skulle anbefale en makrelfleksibilitet, der betyder, at de engelske fiskere får lov til at fiske makrel dér, hvor der er gode, store makrel, hvorimod den adgang, de danske fiskere får, er meget begrænset og der ingen makrel er i det område.

Endelig vil jeg gerne spørge ministeren, om de danske fiskere må sejle lige så langt mod vest for at fiske makrel, som de engelske fiskere nu må sejle mod øst. Er fleksibiliteten geometrisk 100 pct. ens?

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Fiskeriministeren deltager ikke selv i møderne i det rådgivende EF-udvalg. Møderne ledes af en embedsmand i Fiskeriministeriet. Der foreligger referater fra disse møder, som udfærdiges af en embedsmand i Fiskeriministeriet, og jeg har naturligvis ingen grund til at betvivle disse referaters ægthed.

Hvad angår makrelfleksibiliteten, er der tale om en gensidig fleksibilitet, idet de øvrige lande kan fiske ca. 20 pct. af deres makrelkvoter øst for 4° V og bl.a. Danmark tilsvarende kan fiske ca. 20 pct. af sin makrelkvote vest for denne breddegrad.

Fiskerierorganisationerne har vel på samme måde som Folketingets Markedsudvalg forud for det afgørende ministerrådsmøde set det således, at kunne man få en gensidig vest-øst-makrelfleksibilitet og samtidig de øvrige dele af pakken, nemlig at forslaget om en trawlkasse ved Nordsøkysten tages af bordet, at der indføres yderligere restriktioner for bomtrawlfiskeri, og at der tilvejebringes et forhandlingsmandat til de forestående forhandlinger med Sverige om den tidligere hvide zone, ja, så burde man i hvert fald ikke tilråde, at man gik imod, og at man nedlagde veto mod denne ordning.

Bjørn Westh (S):

Først vil jeg gerne sige, at ministeren ikke svarede på spørgsmålet om geometrien. Ministeren svarede, at fleksibiliteten var 20 pct. til begge sider. Jamen er de geometriske arealer lige store på begge sider af 4 grader? Det vil jeg gerne have svar på.

[Bjørn Westh]

Dernæst vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke vil være en god idé, at han deltog i de afgørende § 2-møder og fulgte forhandlingerne, så vi kunne være sikre på, at der ikke opstod misforståelser. For det er ubehageligt for os andre at få at vide af organisationerne, at de mener, at de har sagt sådan og sådan, og at ministeren siger, at sådan har de ikke sagt. Det kunne måske klares, hvis ministeren deltog i møderne.

Endelig vil jeg sige, at det ikke er til at forstå, når ministeren siger, at kullerforslaget er uantageligt – og derfor må alle gå ud fra, at Danmark går imod det – men at ministeren så alligevel går ind på en delvis imødekomme af det uantagelige forslag uden at forelægge det for de kompetente organer.

Hjortnæs (S):

I sit andet svar henviste ministeren til den såkaldte rødspættekasse, trawlkassen. Et af de forhold, der må undre enhver, som har en lille smule føling med denne sag, er, hvordan det forslag overhovedet kan komme frem.

En normal fremgangsmåde ville have været, at ministeren overhovedet havde nægtet at deltage i forhandlinger, som indledes med, at EF-Kommissionen bringer et forslag på bordet, der overhovedet ikke er biologisk begrundet, og som ministeren derefter fremhæver som noget positivt for Danmark at vi har fået taget af bordet. Vi skulle overhovedet ikke have accepteret, at det kom på forhandlingsbordet. Ministeren har håndteret den sag overordentlig uheldigt og har betalt en overordentlig høj pris for overhovedet at acceptere at deltage i forhandlingerne på det grundlag. Jeg kan ikke forestille mig andet, end at fiskerierorganisationerne også har anset det for overordentlig uheldigt, at ministeren har deltaget i forhandlingerne på det grundlag.

Men det spørgsmål, jeg gerne vil stille ministeren, er, hvordan han kan acceptere, at der sker ændringer i fordelingen af kuller under henvisning til Haag-præferencer. Jeg mente, at Haag-præferencerne var afhandlet i forbindelse med fiskeriaftalen i 1983.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Hvad angår makrefleksibiliteten og udbredelsesområderne, kan jeg sige til hr. Bjørn Westh, at der ikke er tale om lige store områder

– af den simple grund, at man har adgang til at fiske de pågældende makrelbestande i deres udbredelsesområder. Det er det, vi har interesse i, og det er det, vi har fået adgang til.

Forslaget om, at jeg skulle deltage i § 2-udvalgsmøderne, vil jeg gerne overveje. Men jeg må gentage, at jeg ingen grund har til at betvivle rigtigheden og ægtheden af uvildige embedsmænds referater fra de § 2-udvalgsmøder, som der er tradition for ledes af en embedsmand i Fiskeriministeriet.

Hvad angår kullerforslaget, vil jeg understrege, at jeg hele tiden har været imod en ændret fordeling af kulleren, og derfor stemte jeg jo altså også nej til den samlede kvoteforordning for 1989.

Til hr. Hjortnæs: Trawlkassen ved Vestkysten har tidligere været inde i billedet i forbindelse med forslag til, hvorledes man skulle beskytte fiskebestanden i det pågældende område. Denne gang var det et konkret forslag, som i øvrigt havde udsigt til at blive vedtaget, idet der ikke var noget blokerende mindretal imod. Men den danske forhandlingsindsats betød altså, at vi undgik denne trawlkasse, der ville have været ødelæggende for mange danske fiskere.

Man skal betragte rådsmødets resultater under ét: Der er positive dele i rådsmødets resultater, og der er negative dele, men min konklusion var altså, også set i relation til kullerfordelingen, at jeg stemte nej på Danmarks vegne.

Svend Andersen (S):

Ministeren svarede, at fleksibiliteten var til stede i den forstand, at begge parter kunne fiske tilsvarende mængder af hinandens kvoter. Men spørgsmålet er, om mulighederne er til stede. Har danske fiskere mulighed for at fiske? Er området tilstrækkelig stort i forhold til bestanden til, at man kan fiske det, man har lov til?

Ministeren nævnte selv spørgsmålet om aftalerne vedrørende fiskerirettighederne i Østersøen; derfor vil jeg gerne spørge, hvornår man kan forvente at disse aftaler er afsluttet og på plads.

Hjortnæs (S):

Vil ministeren bekræfte, at den såkaldte trawlkasse eller rødspættekasse ikke var biologisk begrundet, og at den derfor alene kom på forhandlingsbordet, fordi Kommissionen fandt det hensigtsmæssigt at lægge pres på Danmark

[Hjortnæs]

i andre sammenhænge? Vil ministeren bekræfte, at Haag-præferencerne blev afhandlet i 1983, og at man derfor ikke med rette har kunnet påkalde sig Haag-præferencerne som begrundelse for en ændret fordeling af kullerkvoten i Nordsøen?

Bjørn Westh (S):

Vil ministeren bekræfte, at det har været en almindelig antagelse, at grundforordningen af 1983 ikke kunne ændres, medmindre der var enstemmighed om det, og at den ikke ville være blevet ændret, hvis Danmark havde insisteret på, at der skulle være enstemmighed, hvis den skulle ændres?

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Til hr. Svend Andersen: Der er ingen tvivl om, at vi både før og nu kan fiske vores makrelkvote i de pågældende områder.

Hvad angår østlandsaftalerne, er EF ved at forberede det endelige og afgørende forhandlingsudspil med henblik på indgåelse af en rammeaftale.

Til hr. Hjortnæs: Efter dansk opfattelse er trawlkassen ikke biologisk begrundet, og jeg mener ikke, at vi har en egentlig biologisk rådgivning, som siger, at trawlkassen skal gennemføres. På den anden side har der været udtalelser fra biologisk side, som har foreslået, at man skulle indføre en sådan beskyttelsesforanstaltning, og under alle omstændigheder kunne vi frygte, at den ville blive vedtaget.

Den gennemførte kullerfordeling er kun i en vis udstrækning en imødekommelse af de britiske ønsker om nyanvendelse af Haag-præferencerne. Danmark var imod, at man lavede en ny fordeling, om end den ikke fuldstændig imødekom de britiske ønsker.

Og endelig til hr. Bjørn Westh: Der kan foretages ændringer f.eks. i kullerfordelingen, idet der bl.a. tages hensyn til særligt fiskeriafhængige lokalområder. Det er der åbnet for i præamblen til grundforordningen af 1983.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 541

2) Til *fiskeriministeren* af:

Hjortnæs (S):

»Hvad kan ministeren nu oplyse om de midler, der i 1989 vil blive anvendt til udsætning og pleje af fiskeyngel?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har tidligere oplyst, at der i 1989 vil blive brugt flere penge på udsætning og pleje af fiskeyngel, selv om ministerens eget bidrag nedsættes med 4 mio. kr. fra 10 til 6 mio. kr.

Ministeren har tillige oplyst, at han har en aftale med fiskeriorganisationerne om, at de alt i alt yder et bidrag på omkring 10 mio. kr.

Der er imidlertid skabt tvivl om, hvorvidt en sådan aftale foreligger, og der er efterhånden ingen, der ved, hvad der gælder. Mon ministeren gør?

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Denne serie af spørgsmål fra hr. Hjortnæs nærmer sig jo enføljeton; jeg håber, der engang kommer en afslutning på den.

Jeg har i hvert fald lagt op til en sådan afslutning, for som hr. Hjortnæs ved, har jeg for længst her i Folketinget fremsat et lovforslag om fiskeriplejemidlerne i fremtiden. Jeg venter blot på, at Folketinget skal vedtage dette lovforslag, så vi kan komme i gang med hensyn til den fremtidige fiskepleje og udsætningspolitik.

Hjortnæs (S):

Når det er nødvendigt igen at stille spørgsmål til fiskeriministeren om denne sag, skyldes det, at ministeren igen og igen har givet udtryk for, at der ikke vil ske en forringelse på det område, der hedder udsætning af fiskeyngel og fiskepleje.

Det er svært at forstå for et normalt tænkende menneske, al den stund ministeren har reduceret det beløb, han selv har afsat til området, med 4 mio. kr., og vi ved, at måske mere end halvdelen af de resterende 6 mio. kr. vil blive anvendt alene til administration. Hvordan kan ministeren så fastholde, at man i 1989 vil anvende lige så store midler til udsætning af fiskeyngel og til fiskepleje som i 1988? Det er faktisk ikke til at forstå.

Dernæst har ministeren hævdet, at han har en aftale med de forskellige fiskeriorganisationer om, at de vil afsætte beløb på op til 10 mio. kr. sammenlagt. Jamen foreligger der en sådan aftale? Og hvordan er meldingerne her på det

[Hjortnæs]

allerseneste? Går de ikke netop i retning af, at man ikke vil yde de beløb, ministeren hidtil har regnet med?

Hvis situationen derfor er den, at ministeren ikke her i Folketinget kan give en garanti for, at han har en sådan aftale, bliver der tale om en voldsom reduktion i aktiviteterne med hensyn til fiskeyngel og fiskepleje.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Hvad angår fordelingen af midler til fiskepleje i fremtiden, kan jeg henvise til det lovforslag, jeg har fremsat. Det lægger op til, at der ydes ca. 6 mio. kr. fra sports- og erhvervsfiskere, tilsvarende 6 mio. kr. fra staten og 5 mio. kr. fra fritidsfiskerne til fiskepleje, og det vil altså først og fremmest sige udsætninger i fremtiden.

Når man lægger disse tal sammen, bliver det til ca. 17 mio. kr. I 1987 og 1988 var der på finansloven hvert af årene afsat 10 mio. kr. Det er med andre ord i væsentlig grad en forøgelse af fiskeplejen. Det er kun ganske små midler, der går til administration. Arbejdet i forbindelse med udsætninger kan gøres for et beløb, der ligger på omkring 2 mio. kr. i fremtiden.

Aftalen med de forskellige fiskerierorganisationer blev indgået i forbindelse med fremsættelsen af det på dette område identiske lovforslag, der blev behandlet i sidste folketingsamling, og som var til første behandling i januar 1988.

Hjortnæs (S):

Vil ministeren virkelig hævde, at han har en aftale med fiskeriets organisationer om, at de skal levere 6 mio. kr. til udsætning af fiskeyngel og fiskepleje?

I en skrivelse, som Dansk Sportsfiskerforbund har udsendt til sine foreninger den 9. januar 1989, står der efter en længere redegørelse om forløbet:

»Kort og godt er vi med fiskeriministerens handle måde, som rettelig kan betegnes som endog grov manipulation, på Herrens mark.«

Er situationen yderligere ikke også den, at de 5 mio. kr., som ministeren forventer fritidsfiskerne skal yde i henhold til den lovgivning, ministeren har lagt frem, forudsætter, at ministeren yder et tilsvarende beløb, altså krone-tilkrone-princippet?

Som sagen står for mig, har ministeren ingen aftaler og ingen sikkerhed for, at de pågælden-

de organisationer yder så meget som én krone til udsætning af fiskeyngel, fordi ministeren selv snyder på vægten.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

I sidste samling blev der fremsat et lovforslag om rekreativt fiskeri, ligesom der er blevet det i denne samling. Bemærkningerne til de to lovforslag er, hvad angår fordelingen af midler, identiske. Det vil altså sige, at den tilslutning til forslaget, som vi oplevede på dette område i sidste samling, må jeg forvente også er gældende i denne samling.

Nu er det jo stærke ord, man ofte bruger i fiskerierorganisationernes og fiskeriets verden, og det er også på den baggrund, jeg vurderer det citat, hr. Hjortnæs bringer fra et brev.

Jeg tror, der bliver almindelig tilfredshed med den ordning, der nu lægges op til, og jeg kan give hr. Hjortnæs den supplerende oplysning angående fordelingen af midler, at der på grund af mangel på udsætningsfisk er ekstra penge til rådighed i 1989, idet der rent faktisk fra 1988 til 1989 overføres 3,96 mio. kr., således at der i alt er lige knap 10 mio. kr. fra offentlige midler til rådighed til fiskepleje i 1989. Jeg tror, at de problemer, hr. Hjortnæs forestiller sig, bliver løst, hvis der er sådanne problemer.

Hjortnæs (S):

Ministeren siger, at han har en forventning om, at de pågældende organisationer vil yde de beløb, som ministeren har nævnt. Nu er det altså blevet reduceret fra en aftale til en forventning.

Jeg synes, det er nødvendigt at spørge ministeren, om han med baggrund i den udvikling, som sagen jo har haft, har haft eller agter at tage en forhandling med de pågældende organisationer for at få afklaret, om de overhovedet på de konditioner, der nu gælder, er indstillet på at yde de nævnte beløb.

Jeg synes under alle omstændigheder, at ministeren skylder Folketinget en nærmere redegørelse for, om de nævnte beløb er til stede. Vi kan ikke bygge så forfærdelig meget på ministerens forventning, for tilsyneladende har ministeren ikke tillid hverken i fiskeriets erhvervsorganisationer eller hos sportsfiskerne, og derfor har vi faktisk behov for at få en afklaring.

Derfor vil jeg sluttelig spørge ministeren, om han agter at tage en forhandling med de pågæl-

[Hjortnæs]

dende organisationer, så vi kan få afklaret, om de nævnte beløb er til stede.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Hr. Hjortnæs' udlægning af mit forhold til organisationerne må ganske stå for hans egen regning. Jeg har rent faktisk allerede i dag for at kunne afslutte hele denne sag indkaldt organisationerne i § 12-udvalget til et møde på mandag om fiskepleje, udsætninger og lovgivning i fremtiden.

Jeg synes, det er rigtigt, at jeg giver en orientering om forløbet i de politiske drøftelser, og at jeg hører på reaktionerne, inden vi vedtager den lovgivning, som jeg finder meget nødvendig.

Men så vil jeg også gerne sige, at jeg håber, Folketinget snart får vedtaget den lovgivning, som jeg har foreslået blev vedtaget nu to gange her i Folketinget. Lad os nu se at få faste regler for fremtiden på dette område.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 515

3) Til forsvarsministeren af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvornår vil Danmark gennemføre sin første inspektion af Warszawapagtens amfibiske styrker i Østersøområdet i overensstemmelse med Stockholmaftalen?«

Pelle Voigt (SF):

Jeg har stillet dette spørgsmål til forsvarsministeren egentlig i det håb, at ministeren vil være i stand til her at meddele, at det, jeg spørger om, allerede har fundet sted.

Det har jo været sådan et stykke tid, at Danmark i overensstemmelse med Stockholmaftalens bestemmelser har haft mulighed for at gennemføre inspektioner af amfibiestyrker i forbindelse med større landøvelser i Østersøområdet, og ministeren er vel bekendt med, at der er en lang række partier her i Folketinget, som ønsker at rette søgelyset mod disse amfibiestyrker, fordi det er vores opfattelse, at det nu er nødvendigt også fra de politiske partiers side at lægge et pres på Sovjetunionen for at få fjernet disse styrker, gerne igennem ensidige sovjetiske initiativer.

Men jeg håber som sagt, at ministeren kan meddele, at det, jeg spørger om, egentlig er noget, der allerede er sket, og at vi bare af uransagelige grunde ikke har fået det at vide.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Indgåelsen af Stockholmaftalen i 1986 var et vigtigt led i den forbedring af Øst-Vest-forholdet, der er sket i slutningen af 1980'erne. Den er tiltrådt af 35 lande, og formålet er gennem tilidsskabende foranstaltninger at skabe større åbenhed og gennemsigtighed i forbindelse med militære aktiviteter i det europæiske område og dermed udbygge den gensidige tillid landene imellem samt mindske risikoen for militære konfrontationer.

Deltagerlandene har således bl.a. forpligtet sig til at orientere hinanden om øvelser over en vis størrelse, til at invitere og modtage observatører til større øvelser samt til i givet fald at modtage kontrollerende inspektion fra andre deltagerlande.

Ikke mindst inspektionsmuligheden, der er en meget positiv og grundlæggende nyskabelse, er et centralt punkt i bestemmelserne. Opstår der således tvivl om, hvorvidt en stat overholder bestemmelserne – og her tænkes specielt på notifikationsbestemmelserne – kan den tvivlende stat udføre en inspektion. Men en sådan inspektion kan af modtagerlandet tages som et udtryk for mistillid, og den bør derfor kun gennemføres efter grundige overvejelser.

Dertil kommer, at et væsentligt element i inspektionen er inspektionens uforudsigelighed, hvad angår tid og sted. Stockholmdokumentet er banebrydende på dette område, idet inspektionsholdet skal have adgang til modtagerlandets territorium inden for 36 timer efter anmodningens fremkomst. Det vil derfor være i uoverensstemmelse med Stockholmdokumentets ånd på forhånd at angive, om, hvor og hvornår man i givet fald vil inspicere.

Jeg finder det derfor ikke rigtigt at oplyse om og i givet fald hvad, Danmark vil inspicere.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, det var rimeligt, om ministeren i hvert fald så kunne besvare mit spørgsmål om, hvorvidt sådanne inspektioner har fundet sted. Har Danmark udnyttet disse muligheder? Jeg forstår, at man synes, det er noget meget væsentligt. Jeg forstår, man synes, det er en væ-

[Pelle Voigt]

sentlig tillidsskabende foranstaltning. Jeg forstår også, at regeringen i hvert fald verbalt er bekymret over tilstedeværelsen af disse amfibiestyrker i Østersøen, selv om man godt nok tilsyneladende ikke politisk vil foretage sig noget i den anledning. Derfor synes jeg i og for sig, at ministeren er ganske på vildspor, når han ikke ønsker at besvare et spørgsmål om, hvorvidt man vil foretage sig noget på et eller andet tidspunkt i fremtiden, og jeg beder hverken om dato eller klokkeslæt – jeg ved godt, at noget sådant skal komme som et lyn fra en klar himmel med de 36 timers varsel. Men kan man ikke i det mindste med sådan et spørgsmål her henlede ministerens opmærksomhed på, at vi er mange, der gerne ser, at Danmark nu udnytter disse muligheder, at man får kigget disse styrker efter i kortene og fundet ud af, hvilken trussel de egentlig udgør imod dansk nærområde?

Forsvarsministeren (Enggaard):

I anledning af hr. Pelle Voigts replik vil jeg sige, at hr. Pelle Voigt spurgte faktisk: Hvornår vil Danmark gennemføre . . . ? Det er på den måde, hr. Pelle Voigt har spurgt, og det er det spørgsmål, jeg har besvaret. Og jeg synes, det i og for sig også er tilfredsstillende, at hr. Pelle Voigt tilsyneladende forstår, at det er meget uhensigtsmæssigt at svare på det, som hr. Pelle Voigt spørger om, for det forskertser faktisk det, der er hensigten med en sådan inspektion.

Jeg kan sige, at Danmark indtil nu ikke har udført inspektioner af den art, der er spurgt til her. Jeg har noteret mig, at hr. Pelle Voigt giver udtryk for interesse for, at vi en skønne dag gør det.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil da så gerne spørge forsvarsministeren, om han i princippet deler den interesse. Jeg må sige, at når sådanne muligheder åbnes i internationale forhandlinger, når de udnyttes af en lang række af vore allierede, når de diskuteres som noget fuldstændig centralt i NATO's parlamentarikerforsamling, hvor der lægges stor vægt på, at disse muligheder udnyttes, og at de gennem udnyttelsen udbygges og forstærkes, så er det en lille smule forbløffende, at ministeren ikke kan komme med et bud på, om man overhovedet interesserer sig for at udnytte disse muligheder. Det måtte da være rimeligt. Jeg beder stadig væk ikke om dato eller klokkeslæt, hvad

eller hvor man inspicerer det ene og det andet. Jeg synes godt, ministeren kunne være så imødekommende, at han kunne være i stand til at fortælle os, om Danmark har tænkt sig at stå uden for det her eller at gå ind i den proces af tillidsskabende foranstaltninger med de muligheder, det også indebærer for os, for at få indsigt i, hvad det er for noget, der truer vores nær-område.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren, hvad årsagen er til, at man ikke til dato har udnyttet Stockholmaftalens bestemmelser om inspektion.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Det vil fremgå af det svar, jeg har givet til hr. Pelle Voigt, at regeringen vurderer denne nye mulighed for inspektion igennem Stockholmaftalen meget positivt. Det ligger allerede deri, at vi selvsagt har overvejelser om at benytte en sådan mulighed, men det ville være forkert at gå nærmere ind i spørgsmålet om hvor og hvorledes.

Jeg skal så yderligere gøre opmærksom på – som hr. Pelle Voigt utvivlsomt er klar over – at efter Stockholmaftalen har det enkelte land kun mulighed for én inspektion pr. år, idet modtagerlandet kan afvise yderligere inspektioner fra et enkelt land. Det vil sige, at der er altså også her tale om, at det må afvejes nøje, hvornår man i givet fald udnytter en sådan mulighed.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 516

4) Til *udenrigsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvornår vil Danmark indgå en aftale med Sovjetunionen og andre Warszawapagtlande i Østersøområdet om episoder til søs (incidents at sea)?«

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Pelle Voigt spørger mig, hvornår Danmark vil indgå en aftale med Sovjetunionen og andre Warszawapagtlande i Østersøområdet om episoder til søs, og det er jo et emne, vi har diskuteret her i folketingsalen for mindre end

[Udenrigsministeren]

3 uger siden. Jeg oplyste dengang, at mellem henholdsvis USA, Storbritannien og Forbundsrepublikken på den ene side og Sovjetunionen på den anden side er der indgået bilaterale aftaler om det, man kalder incidenter på åbent hav, og for øvrigt forhandler Frankrig for øjeblikket med Storbritannien om en tilsvarende aftale. Det er aftaler, der sigter mod at hindre episoder på det åbne hav imellem de respektive landes flådestyrker og over åbent hav imellem de respektive landes luftstyrker.

Da jeg besvarede forespørgslen om den maritime oprustning for mindre end 3 uger siden, gav jeg tilsagn om en drøftelse af disse spørgsmål i Folketingets Udvalg vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik, og aftaler om undgåelse af incidenter på det åbne hav hører jo netop med til spørgsmålet om tillidsskabende foranstaltninger til søs, som vi nu skal i gang med at drøfte i udvalget. Regeringen vil derfor afvente udfaldet af drøftelserne i Det Sikkerhedspolitiske Udvalg om disse spørgsmål.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal først sige, at jeg er meget glad for, at ministeren har haft tid til at komme til stede og besvare spørgsmålet, for jeg fik ellers fra Udenrigsministeriet oplyst, at ministeren de følgende fem onsdage ville være ude af stand til at møde her i salen og besvare spørgsmål. Jeg synes, det er godt, at der øjensynlig er opstået et hul i planen, der gør det muligt, at vi kan få svar af den rigtige udenrigsminister.

Må jeg så sige, at jeg synes, det er en lille smule sært, at et så indlysende enkelt spørgsmål som dette, som alle Folketingets partier uden nogen som helst tvivl er enige om, skal afvente en behandling i Det Sikkerhedspolitiske Udvalg, som måske, hvis vi er heldige, holder et møde engang i midten af marts måned, og som i øvrigt principielt øjensynlig holder sine møder med 3-4 måneders varsel, og hvor det jo kan tage voldsomt lang tid, og hvor jeg forstår, at det er voldsomt besværligt for de mennesker, der nu arbejder med papir om de tillidsskabende foranstaltninger til søs, at blive færdig i tide. Er det ikke sådan en lidt overdreven respekt for parlamentarismen, som jeg ellers ikke synes karakteriserer regeringens udenrigs- og sikkerhedspolitik, når man ikke bare gennemfører noget, der er så indlysende som dette, og som vi alle er enige om?

Jeg skal pege på, at Vesttyskland i forbindelse med den traktat, som man indgik med Sovjetunionen den 25. oktober 1988, netop har peget på, at dette er et meget væsentligt spørgsmål i Østersøen, hvor der i høj grad er brug for en sådan aftale. Jeg har ærlig talt svært ved at forstå – og det vil jeg gerne have ministerens forklaring på – hvorfor dette skal afvente, at vi alle sammen engang om nogle måneder mødes i Det Sikkerhedspolitiske Udvalg og fortæller, at det er en fremragende idé. Vi er villige til at fortælle det her og nu, også i Det Udenrigspolitiske Nævn eller hvor som helst, og i dette hellige øjeblik, hvis det skal være.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg deler hr. Pelle Voigts glæde over, at det lykkedes mig at nå et tidligere fly fra et EF-møde i Madrid, så jeg havde mulighed for at være til stede i salen i dag, det er jeg meget glad for, og det glæder mig, at hr. Pelle Voigt også er glad for det.

Jeg kan sige, at tingene er nu ikke så enkle, som hr. Pelle Voigt søger at fremstille dem her. Den aftale, Vesttyskland har, det er netop, som det hedder, en incidentaftale, der sigter på forholdene på det åbne hav, og det åbne hav er nu i høj grad oceanerne, nok så meget som det måtte være Østersøen, og da slet ikke de snævre, danske stræder. Her er forholdet jo det, at Vesttyskland i modsætning til Danmark bl.a. har en halv snes fregatter, der bevæger sig rundt på det åbne hav. Det vil hr. Pelle Voigt vide at Danmark desværre ikke har for øjeblikket. Derfor er der helt andre hensyn, der gør sig gældende her, og det er baggrunden for, at vi ikke uden videre kan sammenligne eventuelle danske behov med de behov, som eksisterer for de oceanbevægende nationer, der allerede har indgået aftaler af denne art.

Pelle Voigt (SF):

Når jeg peger på spørgsmålet om Østersøen, er det, fordi den vesttyske regering netop i forbindelse med offentliggørelsen af aftalen har lagt vægt på betydningen af aftalens indgåelse netop omkring Østersøen. Jeg har lidt svært, må jeg sige, ved at forstå ministerens bemærkning om, at problemerne skulle være større for Danmark end for Vesttyskland, fordi vesttyskerne ud over de skibe, vi har på begge sider, desuden har en række fregatter. Jeg ville da i

[Pelle Voigt]

min naivitet tro, at jo flere og jo større skibe man har, jo vanskeligere ville forhandlingerne være, og jo flere forhold skulle der tages i betragtning. Men det er naturligvis en lægmandsbetragtning, som jeg så gerne vil gentage og fremsætte i de forskellige udvalg, hvor vi kommer til at behandle denne sag, forstår jeg, i løbet af ganske mange måneder; det er jeg lidt skuffet over.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jamen jeg kan gentage, at den aftale, Vesttyskland har lavet, ligesom den aftale, USA og Storbritannien har lavet bilateralt med Sovjetunionen, sigter på det åbne hav.

Nu forstår jeg så, at hr. Pelle Voigts interesse knytter sig til en aftale mellem Danmark på den ene side og Sovjetunionen og andre Warszawa-pagtlande på den anden side, specielt om Østersøen og vel også de danske farvande. Så forstår jeg pludselig bedre spørgsmålet, for det er jo en interesse, vi har kendt til igennem mange år. Der må jeg bare sige, at det er regeringens faste politik, ligesom det har været tidligere regerings faste politik, at vi ikke ønsker, at der etableres nogen form for særstatus for Østersøen og de indre danske farvande.

Formanden:

Hr. Pelle Voigt får tilladelse til yderligere et spørgsmål.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil godt sige, at dér går ministeren ganske galt i byen. Jeg har ikke talt om, at man skal gøre danske farvande eller Østersøen til noget specielt eller skaffe dem en speciel status. Det, jeg peger på – og nu tror jeg, at jeg har sagt det fire gange – er, at Vesttysklands regering, den vesttyske udenrigsminister, i forbindelse med offentliggørelsen af incidentaftalen mellem Vesttyskland og Sovjetunionen har peget på, at sådan en aftale er specielt vigtig og væsentlig i forbindelse med de problemer, der findes i Østersøen. Hvis ministeren har vanskeligt ved at forstå det, skal jeg gerne fremskaffe de pågældende dokumenter fra den tyske regering, og så kan vi drøfte det, når sagen i tidens fylde kommer op i de relevante udvalg.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren: Ville en sådan

aftale – sær aftale, som man faktisk kunne kalde den – for Østersøområdet ikke stille sig noget uheldigt i relation til vort medlemskab af NATO? Og ville det ikke være mere naturligt, at det netop var i det regi, man først og fremmest drøftede det, for vi har jo også en NATO-aftale med andre skibe? Og hvordan vil en sådan aftale virke på det NATO-samarbejde, som vi er trådt ind i og har sagt ja til?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil sige først til hr. Knud Lind, at som det er fremgået af det, jeg har oplyst, er der jo NATO-lande, der har indgået bilaterale aftaler. Det har altså ikke været skønnet, at der var et praktisk behov for det fra dansk side, og det, der har været kendetegnende for de bilaterale aftaler, andre har lavet, har netop været praktiske hensyn, hvor det kan være meget praktisk på det åbne hav, hvor netop store flådeenheder bevæger sig, at man dér har aftaler om, hvordan man skal bevæge sig i forhold til hinanden, for at man ikke skal misforstå situationen. Et tilsvarende behov har der altså ikke været tale om specifikt for Østersøen, men som jeg har sagt det nu adskillige gange til hr. Pelle Voigt, er det et spørgsmål, som vi finder det rigtigt at drøfte i sammenhæng med tillidsskabende foranstaltninger, og det er just det, der er lagt op til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 548

5) Til *udenrigsministeren* af:

Ole Espersen (S):

»Med hvilken begrundelse fastholder regeringen, at visumpligten mellem Danmark og Ungarn ikke kan ophæves?«

Skriftlig begrundelse

Det er vanskeligt at forstå, hvorfor der er visumpligt for ungarske statsborgere, der ønsker at besøge Danmark, bl.a. når man tager i betragtning, at en sådan pligt ikke eksisterer i forhold til f.eks. Bulgarien.

Det er spørgeren bekendt, at Ungarn i længere tid har ønsket at indgå en gensidig aftale om ophævelse af visumpligten, og det er vanskeligt at se, hvorfor regeringen ikke ønsker at imødekomme dette ønske.

Ole Espersen (S):

Jeg har spurgt ministeren, hvorfor regeringen fastholder, at der skal være visumpligt mellem Danmark og Ungarn, og det har jeg gjort, fordi vi jo oplever en udvikling, hvor der bliver større og større åbenhed mellem landene, også Øst og Vest – sidst med de sidste aftaler i Wien – og jeg gør det på baggrund af, at specielt Ungarn jo er et land, der gennemgår en meget spændende udvikling, som nærmer sig mere eller mindre vestlige forhold. Derfor undrer det mange, også andre stater, at mens der er visumfrihed imellem Danmark og f.eks. Bulgarien, er der fortsat visumtvang mellem Danmark og Ungarn. Det forekommer umiddelbart at være en forskelsbehandling, som det kan være svært at motivere.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

I det næste møde i Det Udenrigspolitiske Nævn skal jeg komme med en redegørelse for Danmarks visumpolitik i relation til Østlandene, og det sker for øvrigt efter anmodning fra spørgeren, hr. Ole Espersen, så jeg vil indskrænke mig til her at sige, at visumpolitikken over for Østlandene nødvendigvis må vurderes i en større sammenhæng, og da det dels er overordentlig komplicerede spørgsmål og dels vedrører bilaterale relationer staterne imellem, vil jeg ikke finde det rigtigt her i spørgetiden at gå nærmere ind på spørgsmålet. Jeg må henvise hr. Ole Espersen til den diskussion, han selv har ønsket i Det Udenrigspolitiske Nævn.

Ole Espersen (S):

Det er rigtigt, at jeg har ønsket den diskussion, og jeg har også været så høflig at skrive til ministeren, hvorfor jeg ønskede at tage det op i salen i stedet for. Det har jeg ønsket, fordi jeg ikke med min allerbedste vilje kan se, at der skulle være nogen som helst udenrigspolitiske, efterretningsmæssige eller andre forhold, der taler for at opretholde denne forskelsbehandling. Men jeg kan forstå, at der er grunde i forhold til Ungarn, men ikke i forhold til f.eks. Bulgarien, der gør det nødvendigt for regeringen at fastholde visumtvang.

Jeg beklager, hvis regeringen overhovedet ikke kan afsløre, hvad årsagen til denne ganske uforståelige forskelsbehandling er. Det får jeg åbenbart ikke noget svar på her, men så må jeg forsøgsvis begrænse mit spørgsmål lidt. Er det

en fælles EF-politik, at der skal være visumpligt i forhold til Ungarn?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er velkendt, at Danmarks visumpolitik samordnes inden for EF, ganske som vi også søger at etablere en fælles nordisk samordning. Det er en del af den større sammenhæng, hvori visumpolitikken skal vurderes.

I øvrigt er jeg lidt forvirret over, at hr. Ole Espersen siger, at han rejser spørgsmålet her, fordi der er noget, han ikke kan forstå. Samtidig har han bedt om at få en forklaring på de ting, han siger han ikke kan forstå, i Det Udenrigspolitiske Nævn. Jeg ville, måske lidt naivt, have fundet det mere naturligt at vente med at rejse spørgsmålet her, til hr. Ole Espersen i Det Udenrigspolitiske Nævn havde hørt mit forsøg på at forklare om de ting, som han hævder han ikke forstår.

Ole Espersen (S):

Jeg spørger endnu en gang, om det er fælles EF-politik, at der skal være visumtvang mellem EF-landene og Ungarn. Det ville være en faktisk oplysning i hvert fald – er der visumtvang imellem Ungarn og samtlige EF-lande?

Så vil jeg sige, at jeg ikke anser det for at være nogen form for illegitim handling at stille et spørgsmål af denne karakter i Folketinget. Det skal da ikke være en hemmelighed, at vi i vores gruppe har været noget utålmodige. Dette er et 2 år gammelt spørgsmål, og den første forklaring, vi fik for nogle måneder siden, var jo altså også, forstod vi, et ønske fra ministerens side om en afventende holdning, men efterhånden som det er blevet et offentligt anliggende, synes jeg, at det var rimeligt at tage diskussionen op her i salen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jamen jeg kan gentage, at visumpolitikken EF-landene imellem koordineres, og mig bekendt er der ikke nogen EF-lande, der for øjeblikket har visumfrihed over for f.eks. Ungarn, men hæng mig ikke op på det. Sådan er det, så vidt jeg nu ved det for øjeblikket.

Så vil jeg straks sige, at jeg finder det bestemt ikke illegitimt, at hr. Ole Espersen skynder sig at stille spørgsmålet, før han får de oplysninger, der måske kunne have gjort, at han ikke fandt det rigtigt at stille spørgsmålet. Hvis man kun

[Udenrigsministeren]

spurgte om ting, man kendte svaret på her i spørgetiden, ville vi jo ikke have det så morsomt, som vi har det en gang imellem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 478

6) Til *justitsministeren* af:

Arne Melchior (CD):

»Er ministeren beredt til at ændre reglerne for flagning med andre staters flag?«

Skriftlig begrundelse

De gældende regler findes i cirkulære om flagning af 30. september 1966. Ifølge dette kræves der ikke tilladelse til at flage med de nordiske landes flag. I mellemtiden er vi blevet medlemmer af EF, så det må vel være en selvfølge, at disse landes flag kan vises på linie med de nordiske landes.

I det hele taget finder spørgeren det mest naturligt, at der frit kan flages med alle nationers flag, når blot Dannebrog samtidig benyttes. Det er ikke til at få øje på en eneste årsag til, at man f.eks. ud for hoteller og andre »turiststeder« ikke skulle kunne glæde vore gæster med at vise deres flag.

De for tiden gældende regler administreres helt forskelligt af politimestrene rundt om i landet. Lad dem dog slippe også for dette bureaukrati ved at have ens og frihedsskabende regler.

Justitsministeren (H.P. Clausen):

Det er i virkeligheden slet ikke så let at svare kort på hr. Arne Melchiors tilsyneladende enkle spørgsmål. Hr. Arne Melchior finder, at det bør være tilladt at flage med alle nationers flag, når blot Dannebrog samtidig benyttes. Jeg hører til en generation – og jeg tror, det gælder for hr. Arne Melchior også – der er opdraget til at vise respekt for flaget, enten det så er vort eget, eller det er andres. Flaget er et nationalt symbol og ikke blot en smuk dug. Jeg standser stadig og hilser, jeg tager de hensyn, når flaget hejses eller hales.

Men på den anden side har jeg stor sympati og respekt for hr. Arne Melchiors udstrakte virksomhed for at skabe bedre vilkår for Danmarks hoteller, campingpladser og turisterhvervet i øvrigt, så jeg har fuld forståelse for spørgsmålets baggrund.

De nuværende regler for flagning har en længere historie, og den skal jeg ikke gå ind på, men hovedreglen er jo, at det er forbudt private at hejse andre flag end Dannebrog, medmindre man får dispensation fra politiet, og den gives i vidt omfang i forbindelse med internationale kongresser, udstillinger, stævner osv.

Nu har de gældende regler en del år på bagen, og de bør måske ses efter. Det er jeg rede til, men jeg går ud fra, at hr. Arne Melchior er enig med mig i, at en nations flag, hvad enten det er vort eget Dannebrog eller et fremmed lands flag, ikke bør betragtes som et reklamebanner eller en dekorationsgenstand, heller ikke med den i og for sig gode hensigt at trække turister til. Det skulle også nødig gå sådan, at der i områder med mange udenlandske turister snarere bliver flaget med udenlandske flag end med Dannebrog.

Men jeg vil altså gennemgå flagreglerne, og det vil ske ud fra ønsket om at fastholde Dannebrog som det flag, der benyttes i Danmark, afvejet over for hensynet til, at vi i særlige situationer kan vise opmærksomhed over for udenlandske gæster og fastholde den naturlige respekt, vi skylder andres flag som de nationale symboler, de er – ligesom vort eget.

Arne Melchior (CD):

Tak for svaret. Respekten for flaget er vi helt enige om, ingen tvivl om det. Jeg er da glad for, at ministeren kun stopper op, når der hejses eller hales, og ikke hver gang han passerer et flag, for hvis man gjorde det, så ville man i hvert fald i vores ungdom have haft meget at bestille om søndagen.

Jeg skal sige, at mit spørgsmål ikke primært, eller i hvert fald ikke udelukkende, gælder det turistmæssige, skønt vi må erkende, at når vi kommer i udlandet, er vi da glade for at se Dannebrog sammen med det pågældende lands flag, som vi besøger.

Ministeren gik slet ikke ind på det, jeg har påpeget i begrundelsen for mit spørgsmål, nemlig at det giver en hel masse administration. Hvorfor skal politiet bruge sin tid på at sige: Ja, til det stævne må I gerne hejse det italienske flag, men til et andet stævne må I altså ikke hejse det engelske flag, og den slags ting? Altså både administrationsbesværet og den uens administration, der finder sted landet over af disse regler. I nogle politikredse er man fuldstændig

[Arne Melchior]

lige glad, alle kan flage, i andre politikredse går man på jagt efter folk, der bruger et andet lands flag sammen med Dannebrog, og giver dem bødeforelæg og sådan noget. Det mener jeg ikke kan være hensigtsmæssigt for justitsministerens og vores alle sammens politi.

Desuden vil jeg godt høre, hvorfor man kan flage med de nordiske landes flag, men ikke med EF-landenes flag. Det kan da ikke volde justitsministeren besvær at gennemse det hurtigt. Jeg mener i og for sig, det skal gælde globalt.

Jeg havde håbet med mit spørgsmål at give justitsministeren en centring, som han kunne helflugte til, således at han ikke skulle have mere besvær med den sag. Jeg går ikke ud fra, at der skal 16 mand til at kulegrave en så enkel ting, men jeg vil da gerne afæske ministeren et svar på, om vi måske kunne håbe, at dette genemsyn, som ministeren bebuder, kunne ske i løbet af nogle få måneder. Det ville jeg være taknemlig for.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg er fuldstændig enig med spørgeren i denne sag og ønsker egentlig også, at der bliver gjort noget ved de regler, som er gældende på nuværende tidspunkt. Jeg synes, det ville være rart, hvis man ved en ændring af reglerne kunne gå over fra et system, hvor alt er forbudt, medmindre politiets minister tillader det, og til et system, hvor det meste er tilladt.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til ministeren. Jeg har her cirkulæreskrivelsen om flagning med de af Danmark anerkendte staters flag, den stammer fra 30. september 1966. Der står, at »Justitsministeriet bemyndiger herved indtil videre politimestrene...« Og ordene »indtil videre« synes jeg i og for sig er interessant, idet cirkulæret åbenbart er fra 1966.

Det, jeg vil med mit spørgsmål, er, at jeg faktisk ønsker et mere klart svar fra ministerens side, om ministeren vil gøre noget ved denne sag, eller om ministeren ikke vil gøre det.

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Mit svar var positivt. Jeg vil overveje reglerne, og det behøver ikke at tage lang tid, det skal der ikke en stor kommission til. Jeg tror endda, at jeg i stort omfang selv kan gøre det. Og resultatet skal også komme til at foreligge så hurtigt, det kan. Det kan så også være et svar til fru Pia

Kjærsgaard, som jo nævner årstallet 1966, og det var just baggrunden for, at jeg sagde, at de nuværende regler har eksisteret længe, altså over 20 år. Derfor er der grund til at gå dem igennem, derunder også overveje, om EF-landene skal sidestilles med de nordiske. Der er virkelig grund til at gøre noget, og det gør jeg altså nu.

Arne Melchior (CD):

Jeg har denne gang, føler jeg, lidt mere end i min forrige replik grund til at takke ministeren for svaret, idet jeg forstår, at grundlaget for overvejelserne har et positivt fortegn, og jeg beder også ministeren tænke over det administrative arbejde, hans medarbejdere slipper for.

Jeg vil nu have lov at knytte den bemærkning til ministerens første svar, hvor der var tale om, at et flag skal respekteres, hvad jeg altså erklærer mig helt enig i, at det er ikke som reklameudhængning, jeg tænker mig det. Et flag er et smykke, og hvorfor skulle vi ikke udsmykke vort land? Det er såmænd hovedgrunden til mit spørgsmål. Jo mere folk, etableringer eller andre er interesseret i at flage med udenlandske staters flag, desto mere vil vi så også få Dannebrog at se, og det tror jeg vi begge er enige om at vi da godt kunne glæde os over.

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Kun én bemærkning: For mig er et flag et symbol.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 498

7) Til *sundhedsministeren* af:

Kofod-Svendsen (KRF):

»Vil ministeren oplyse, med hvilken begrundelse Sundhedsstyrelsen vil overføre den såkaldte abortpille Tetragynon fra receptpligtig medicin til håndkøb?«

Skriftlig begrundelse

Partiet er parat til at overføre receptpligtig medicin til håndkøb for at spare penge, der kan nedsætte kronisk syges betaling for medicin fra 500 kr. til 300 kr. om måneden. Dog må ændringen fra receptpligt til håndkøb ikke betyde en urimelig ekstraudgift for forbrugeren.

[Kofod-Svendsen]

Men eftersom der ikke i dag gives tilskud til abortpiller, vil en overførsel til håndkøb blot gøre abortpiller mere udbredt.

Kristeligt Folkeparti vil i stedet have abortpiller erstattet af traditionel prævention, der ikke fremkalder abort.

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Indholdet i den pille, spørgeren henviser til, den såkaldte fortrydelsespille, Tetragnon, er faktisk identisk med to slags p-piller, der allerede findes på markedet.

Denne pille bliver brugt med henblik på svangerskabsforebyggelse. Begrundelsen fra Sundhedsstyrelsens side for at overføre dette produkt, Tetragnon, til håndkøb, er, at der foreligger en rimelig høj sikkerhed for effekt, at risikoen for bivirkninger ved korrekt anvendelse er lille, og at anvendelsen ikke kræver nogen lægelig diagnose. Det vil altså sige, at Sundhedsstyrelsens Registreringsnævns ikke har taget udgangspunkt i økonomien, som det er antydnet i begrundelsen for spørgsmålet. Sundhedsstyrelsens Registreringsnævn har anlagt en direkte lægelig vurdering, som det skal.

Registreringsnævnet har tilmed fundet, at det forhold, at Tetragnon skal indtages hurtigst muligt og senest 48 timer efter ubeskyttet samleje, gør, at udlevering i håndkøb uden lægekonsultation og recept er hensigtsmæssigt, og at dette også kan medvirke til, at vi undgår det meget store antal aborter, som jeg går ud fra spørgeren og jeg er enige om det ville være godt, hvis vi kunne undgå.

Korrekt anvendelse af Tetragnon vil kunne sikres via en udførlig patientinformation, og denne patientinformation vil blive foretaget i forbindelse med overførelsen af produktet til håndkøb.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg er enig med ministeren. Jeg ønsker så få aborter som overhovedet muligt. Det, jeg netop er betænkelig ved ved Tetragnon, er jo, at det virker som en tidligt fremkaldt abort. Jeg tror, at det ved at blive frit tilgængeligt i håndkøb vil blive et almindeligt præventionsmiddel. Vi ønsker fra Kristeligt Folkepartis side, at man i stedet bruger traditionel prævention, den form, som ikke er abortfremkaldende. Derfor mener vi, det er en forkert beslutning. Jeg forstår, at den bliver truffet, samtidig med at man vil over-

føre receptpligtig medicin til håndkøb dels for at spare penge og dels for at gøre det gunstigere for de kronisk syge. Den beslutning er vi principielt enige i. Men at man tillige vil overføre abortpiller, Tetragnon, finder vi er forkert. Det kan vi ikke tilslutte os.

Birgitte Husmark (SF):

I forlængelse af den tidligere spørger vil jeg gerne spørge sundhedsministeren om, hvilke sundhedspolitiske vurderinger der ligger til grund for at overføre Tetragnon fra receptpligtig medicin til håndkøb. Selv om ministeren siger, at der ved korrekt brug og ved tilbørlig patientinformation ikke vil være nogen risiko, kan jeg ikke lade være med at være dybt bekymret for, at netop sådan en pille kan give anledning til ikke korrekt brug.

Man kan forestille sig en for sen brug. Hvilke mulige skader vil der dér kunne være på både mor og foster? Man kunne forestille sig brug i for stor dosis. Hvilke skader ville det kunne medføre? Man kunne forestille sig, som den tidligere spørger sagde, at der vil foregå for hyppig brug af denne stærkere hormonpille, for selv om stoffet er identisk med det i de eksisterende p-piller, så er koncentrationen her jo stærkere.

Pia Kjærsgaard (FP):

Har ministeren nogen forestilling om, hvor stort et salg der er af den meget omtalte pille?

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg vil godt understrege både over for hr. Kofod-Svendsen og over for fru Birgitte Husmark, at baggrunden for den vurdering, der bliver lagt i Sundhedsstyrelsens Registreringsnævn og i Sundhedsstyrelsen, er en lægelig vurdering, der går på sikkerhed for effekt, risiko for bivirkninger og spørgsmålet, om der skal være krav om en sikker lægelig diagnose. Det vil altså sige en lægelig, sundhedspolitisk vurdering og ikke en vurdering, der tager udgangspunkt i, hvilke økonomiske og samfundsmæssige virkninger der kan opstå ved at ændre på disse ting.

Jeg er bestemt enig med hr. Kofod-Svendsen i, at vi skal gøre, hvad vi kan for at undgå det store antal aborter, ved anvendelse af traditionel prævention, men jeg deler faktisk ikke hr. Kofod-Svendsens bekymring med hensyn til, at det vil betyde en udstrakt brug af dette produkt i stedet for traditionel prævention.

[Sundhedsministeren]

Jeg mener, at man lige så vel kan sige, at en lang række af disse situationer vil betyde, at vi ikke får så stort et antal aborter. Jeg går da ud fra, vi kan være enige om, at anvendelsen af en sådan pille vil være bedre end den store belastning, det vil være for en kvinde at få foretaget en abort.

Fru Pia Kjærsgaard spurgte om, hvor mange piller der var solgt af det pågældende produkt. De oplysninger, jeg har fået, går ud på følgende: at præparatet har været på det danske marked siden september 1987, og fra september 1987 og til december 1987 er der solgt i gennemsnit 550 pakninger pr. måned. I perioden januar 1988 til december 1988 er der solgt et mindre antal, nemlig 310 pakninger pr. måned, og de solgstal må betragtes som værende lave.

Kofod-Svendsen (KRF):

Gør det ikke indtryk på ministeren, at der også fra medicinsk side er udtrykt betænkelighed ved en øget anvendelse, som man må formode, når ministeren vil have pillerne til at overgå fra receptpligtig medicin til håndkøb? Gør det ikke indtryk på ministeren, at der er flere, som er betænkelige ved, at det sundhedsmæssigt vil være uheldigt for kvinderne, bl.a. med hensyn til deres vægt, som også SF's talsmand har været inde på? Jeg synes, der her er et dobbelt aspekt, og jeg mener, at beslutningen, som ministeren ønsker at tage, er forkert.

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det, jeg må lægge til grund, er de opfattelser og indstillinger, der kommer fra Sundhedsstyrelsens Registreringsnævn, der repræsenterer den lægelige og farmaceutiske ekspertise, som jeg mener er nødvendig for at tage sådanne beslutninger.

Jeg kan ikke udelukke, at der skulle være enkelte læger andre steder, der måtte mene noget andet, men når hr. Kofod-Svendsen spørger om den øgede anvendelses betydning, synes jeg dog, at det måtte have en værdi, hvis vi kan undgå nogle af disse omkring 20.000 aborter om året. Det er dog en utrolig stor menneskelig, følelsesmæssig og fysisk belastning at få foretaget en abort, en langt større belastning – går jeg da ud fra vi kan være enige om – end hvis man tager en p-pille inden for 2 døgn efter, man har haft ubeskyttet samleje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 546

8) Til *miljøministeren* af:

Trøjborg (S):

»Hvordan vil ministeren sikre det fald i kvælstofudledningen fra landbruget, som er forudsat i vandmiljøhandlingsplanen?«

Skriftlig begrundelse

Arbejdsgruppen for effektvurdering af vandmiljøplanens landbrugsdel har vurderet, at kvælstofreduktionen i vandmiljøplanens landbrugsdel er 60.000 t/år mod forudsat 127.000 t/år. Denne vurdering svarer til Miljøstyrelsens vurdering i 1988.

Miljøministeren skal i foråret 1990 redegøre for udviklingen i kunstgødningsforbruget i årene 1987, 1988 og 1989. Vandmiljøplanen forudsatte et fald i kunstgødningsforbruget til 250.000 t/år i 1990. Forbruget er p.t. omkring 400.000 t/år.

Det er derfor klart, at målsætningen ikke kan nås uden afgift på eller kvoteordning for kunstgødning.

Derfor er det interessant at få belyst, om miljøministeren mener sine trusler om indførelse af en kvoteordning alvorligt.

Trøjborg (S):

Arbejdsgruppen har meddelt, at landbrugets udledning af kvælstof kun er begrænset med 60.000 tons i forhold til det forudsatte mål, som skulle nås i løbet af 1989, altså en begrænsning på 127.000 tons.

Jeg har derfor bedt miljøministeren besvare spørgsmålet for at få belyst, om det er alvorligt ment, når miljøministeren har truet landbruget med, at det kan komme på tale at anvende en kvoteordning for handelsgødning.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg kan bekræfte de tal, som spørgeren netop redegør for, og det er også baggrunden for, at jeg allerede i december 1988 tog kontakt med landbrugets organisationer for at drøfte, hvordan vi kunne nå de mål, der var fastlagt i vandmiljøhandlingsplanen.

Landbrugets organisationer har på et møde den 7. februar 1989 forelagt en redegørelse ved-

[Miljøministeren]

rørende landbrugets miljøindsats og effekten heraf samt en aktionsplan for bedre udnyttelse af husdyrgødningen. Redegørelsen og aktionsplanen viser, at landbruget er godt på vej til at opfylde de initiativer, der blev fastlagt i vandmiljøplanen, men målene ser ikke ud til at kunne nås, og de er som bekendt en halvering af kvælstofudvaskningen og en 80 pct.s reduktion af fosforudledningen. Disse mål skal fastholdes med den ene korrektion, der kan opstå som følge af resultater fra NPO-forskningsprogrammet og de første data fra overvågningsprogrammet; begge dele vil foreligge i 1990. Denne korrektion vil, sådan som jeg ser det i dag, ikke overflødig gøre yderligere initiativer til opfyldelse af målene for vandmiljøplanens landbrugsdel.

Jeg har derfor bedt landbruget om at indtræde i et arbejdsudvalg, der i løbet af de kommende måneder skal udarbejde et katalog over, hvilke midler der kan tages i anvendelse for at nå de miljømæssige mål, der som sagt ligger fast. Arbejdsudvalget skal ud over at beskrive de forskellige midler redegøre for, hvilke omkostninger der vil være forbundet med en gennemførelse, samt undersøge sammenhængen til de initiativer, vi netop nu ser fra EF-Kommissionen til regulering af samme område. Når jeg efter sommerferien er i besiddelse af et katalog fra arbejdsudvalget, vil jeg tage initiativ til en orienterende drøftelse med Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg herom.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at jeg ikke agter at iværksætte nye initiativer på landbrugsområdet før tidligst i 1990, hvor den første redegørelse for vandmiljøplanens effekt skal afgives til Folketinget. I vandmiljøplanen sagde vi, at vi ikke før 1990 ville sætte ind med nye initiativer for landbruget, og jeg mener, at vi som regering er forpligtet til at overholde denne aftale.

Jeg vil i øvrigt gerne tilføje til spørgeren, at jeg synes ikke, det er særlig hensigtsmæssigt, at spørgeren anvender ordet »trusler« om indførelse af en kvoteordning. Alene begrebet »trusel« synes jeg er en upædagogisk måde at beskrive situationen på. Jeg har sagt, at kvoteordninger er ét af de midler, der ville kunne komme på tale til at opfylde vandmiljøplanens miljømål, men det er kun ét af flere midler.

Formanden:

Taletiden er sluttet.

Knud Lind (FP):

Ministeren nævnte, at målene skal fastholdes. Det drejer sig om en halvering af kvælstofudledningen. Jeg vil spørge ministeren, om hun kan bekræfte, at vandmiljøinstitutterne i deres sidste rapport har tilkendegivet, at en effektiv sikring af kvælstofudledningen fra landbruget ikke kan foretages, uden at det vil medføre alvorlige sociale og økonomiske problemer for landbrugserhvervet som helhed. Har ministeren taget disse konsekvenser med, når hun nævner, at disse mål skal fastholdes? Er det rimeligt, at man fastholder disse mål, så længe man ikke har en aftale med Østlandene, som laver en kvælstofudledning, der ødelægger de mål, som ministeren gerne vil fastholde?

Trøjborg (S):

Jeg takker ministeren for svaret og for, at hun har taget de nævnte initiativer. Jeg er selvfølgelig glad for, at ministeren også siger, at ét af initiativerne – dog først efter 1990 – kunne være en kvoteordning på handelsgødning.

Jeg vil derfor spørge ministeren, om hun er enig med mig i, at det ikke vil være muligt at nå det forudsatte mål, uden at der også sker en betragtelig begrænsning i forbruget af handelsgødning.

Henning Nielsen (S):

Foranlediget af ministerens svar til hr. Trøjborg vil jeg gerne spørge ministeren om, hvor mange år der skal gå, inden landbruget har forstået at udnytte deres husdyrgødning, som ministeren var inde på var noget af det, man ville se på. Når jeg spørger, er det, fordi det netop var 50 år siden i går, at man sidst diskuterede det her i salen. Dengang fremlagde daværende minister Bording et forslag netop om disse ting, hvori man helt tydeligt skriver bl.a. om tab af kvælstof på grund af mangelfuld opbevaring, på grund af utætte beholdere, dårligt byggede afløb fra staldene osv. Man skrev også, at man havde for små beholdere til at kunne udbringe ajlen på det rigtige tidspunkt. Det er altså 50 år siden, så jeg vil gerne høre et bud fra ministeren på, hvor længe ministeren mener at det endnu vil vare, inden vi får et bud på det.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg vil gerne sige til hr. Knud Lind, at målene skal fastholdes. Jeg har bedt landbrugets orga-

[Miljøministeren]

nisationer indtræde i en arbejdsgruppe, så vi kan få klarlagt, hvilke midler der skal til, for at målene kan nås, herunder hvilke økonomiske konsekvenser det vil have for landbruget. Det vil blive fremlagt, hvorefter vi her i Folketinget må tage stilling til, hvordan vi griber sagen an.

Jeg synes, det er rimeligt nu at få klarlagt midlerne. Vi ved i dag, at de midler, der hidtil har været peget på, ikke er tilstrækkelige, og nu må vi så have den brede vifte af midler, så vi kan se, hvad vi skal gøre, herunder også hvilke økonomiske konsekvenser det vil indebære. Hermed har jeg ikke skrevet under på, at det vil indebære ruin for en lang række landmænd. Vi må i Folketinget løse problemet, og når vi kender midlerne, kan vi diskutere, hvordan vi løser det.

Til hr. Trøjborg vil jeg sige, at det hele tiden har været forudsat i vandmiljøplanen, at der skulle være tale om en nedgang i handelsgødningen, så deri er der for så vidt ikke noget nyt.

Til hr. Henning Nielsen vil jeg sige, at jeg hører til dem, der mener, at man skal holde aftaler; det ved jeg godt at man har forskellige opfattelser af i de politiske partier, men jeg hører altså til dem, der mener, når man har lavet en vandmiljøplan og man har sagt, hvornår og hvordan man ville vurdere den, at det hører med til rimelig anstændighed, at man ikke griber ind, før man er nået til det årstal, medmindre der dukker afgørende nyt op. Det kan man faktisk ikke sige at der gør i denne sag, og derfor mener jeg, at årstallet i første omgang er 1990. Det er det konkrete svar til hr. Henning Nielsen.

Så vil jeg tilføje – for jeg blev ikke færdig med dette om truslerne – at det er en dårlig facon at diskutere disse ting på. Jeg tror ikke, vi kan få et demokrati til at fungere, hvis vi hele tiden anvender ordet »trusler« eller »trusselsmidler«. Jeg mener, at demokratiet bl.a. indebærer, at man samtaler, at man finder løsninger i fællesskab. Det er det, jeg har opfordret landbruget til nu sammen med Miljøministeriet: at prøve på at klarlægge midlerne, hvorefter vi her i Folketinget kan tage stilling til, hvordan vi vil håndtere de midler. Det mener jeg er en god demokratisk facon at gøre tingene på. Jeg tror ikke, at vi kommer nogen vegne ved at slå folk oven i hovedet.

Trøjborg (S):

Jeg vil gerne spørge i forbindelse med en eventuel indførelse af kvoteordning for så vidt angår handelsgødning, fordi miljøministeren har svaret mig, at reduktion i anvendelsen af handelsgødning i landbruget var forudsat i vandmiljøplanen – det er korrekt – om den fastsatte målsætning i vandmiljøplanen om, at forbruget af handelsgødning skulle reduceres til 250.000 t kvælstof inden 1990, fortsat står ved magt.

Knud Lind (FP):

Ministeren siger her: »Når vi kender problemerne«. Ministeren har som alle andre folketingsmedlemmer fået en kopi af rapporten fra vandmiljøinstitutterne, hvor man klart tilkendegiver, at hvis man ønsker, som ministeren gør, at målene skal overholdes, kan det ikke undgå at gå meget hårdt ud over dansk landbrug. Alligevel mener ministeren, forstår jeg her, at det skal køres igennem; uanset om man har nogle internationale aftaler, så kører man det igennem mod det danske landbrug nationalt. Er det sådan, det skal forstås?

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg er glad for at høre, at hr. Trøjborg ikke vil true med noget. Jeg har villet påpege, at vi nu må gå ind i et samarbejde, og at der ikke er nye ting i forbindelse med vandmiljøplanen. Vi har ikke på nuværende tidspunkt nye oplysninger, og derfor er det, der står i vandmiljøplanen, inklusive de tal for handelsgødning, stadig væk de tal, vi regner efter. Det er klart, at hvis vi får nye oplysninger, så må vi vende tilbage til sagen, men vi har ikke på nuværende tidspunkt fået nye oplysninger.

Jeg vil gerne sige til hr. Knud Lind: Om det vil gå hårdt ud over dansk landbrug eller ej, afhænger da af, om vi vil give støtteordninger, eller af, hvordan vi håndterer sagen. Det kan ikke nytte noget, at hr. Knud Lind ryster på hovedet. Det behøver ikke at gå hårdt ud over dansk landbrug, hvis den øvrige del af det danske samfund er villig til at bidrage til landbrugets finansiering. Det er præcis det, vi er nødt til at diskutere, når vi kender midlerne. Jeg har ikke noget ønske om, at der skal ske en social forringelse og forarmelse af det danske landbrug, men jeg har en interesse i, at vi når de miljømæssige mål. Så må vi her i Folketinget disku-

[Miljøministeren]

tere, hvordan vi så håndterer økonomien, hvis der er behov for det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg gør hr. Knud Lind opmærksom på, at medspørgere kan højst få ordet 2 gange, og det er sket.

Spm. nr. S 547

9) Til *landbrugsministeren* af:

Trøjborg (S):

»Mener ministeren, at en kvoteordning for kunstgødning bør indgå i overvejelserne om at reducere landbrugets kvælstofudledning?«

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Som vi lige har hørt, skal der afgives en redegørelse til Folketinget om vandmiljøplanens effekt i 1990 og i den sammenhæng foretages en vurdering af vandmiljøplanens effekt. Jeg mener derfor ikke, at der på den baggrund er grundlag for på nuværende tidspunkt at overveje en kvoteordning for kunstgødning.

I øvrigt kan jeg oplyse, at der i landbruget udfoldes store bestræbelser for at leve op til vandmiljøplanens krav. Således har landbrugets organisationer for nylig fremlagt en handlingsplan for en bedre udnyttelse af husdyrgødningen, netop med henblik på at reducere kvælstoftabet og formindske forbruget af kunstgødning.

Endelig kan jeg henvise til mine udtalelser om samme emne under Folketingets debat om strukturudviklingen i landbruget den 31. januar 1989 (Folketingets forhandlinger, sp. 5933), hvor jeg bl.a. udtaler, at jeg bestemt ikke finder, at der på nuværende tidspunkt er noget behov for at indføre kvoteordninger for kunstgødningsforbruget.

Trøjborg (S):

Landbrugsministeren siger, at der ikke er noget behov og ingen grund til at overveje kvoteordning for handelsgødning. Hvad skal det sølle udvalg, som er nedsat mellem regeringen og landbruget, nu tro? Miljøministeren svarer, at der er behov for yderligere initiativer, og vil ikke afvise en kvoteordning. Landbrugsministeren svarer mig nu, at der er ikke grund til at overveje en kvoteordning.

Jeg vil derfor spørge landbrugsministeren, om ministeren ikke er enig i det, jeg hørte lige før, at også en kvoteordning bør overvejes af det udvalg, der nu er nedsat!

Knud Lind (FP):

Først vil jeg selvfølgelig sige tak for det i mine øjnene positive svar, som ministeren kom med. Men tror ministeren, når man tager priserne på kunstgødning i betragtning, at der er nogen som helst landmænd, der gødsker mere end allerhøjst nødvendigt? Alene af den grund vil det være helt urimeligt at indføre kvoteordninger.

Jeg vil godt spørge ministeren om, hvordan en sådan kvoteordning, hvis man skulle tænke den helt abnorme tanke at indføre den, i det hele taget ville være administrerbar.

Henning Nielsen (S):

Nu hørte landbrugsministeren før, da vi diskuterede med miljøministeren, at det var over 50 år siden, man sidst diskuterede, hvor nødvendigt det var, at vi virkelig udnyttede husdyrgødningen på en rigtig måde, fordi der var store værdier i den.

Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, når det nu i 50 år åbenbart ikke er blevet fulgt, om det så er, fordi brug af kunstgødning er for billig i forhold til brug af husdyrgødning.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Først til hr. Trøjborg. Jeg tror, at vi gavner hele denne sag bedst, hvis vi giver dette udvalg fred og ro til at arbejde. Jeg skal ikke her på nogen måde foruddiskontere, hvad dette udvalg skulle mene, det ville ligge mig fjernt. Når der nedsættes et udvalg, synes jeg ikke, at der skal komme nogen og fortælle det udvalg, hvad det skal mene som resultat af dets arbejde.

Lad mig til hr. Knud Lind sige, at netop en af hensigterne med hele vandmiljøplanen og deraf også de elementer, som er vedtaget her, ikke mindst opbevaringen af husdyrgødningen, præcis har til hensigt at få den udnyttet bedre, således at man undgår at skulle tilføre kunstgødning og dermed også i hvert fald få reduceret den udgift, som der klart er i den forbindelse.

Det svar fører så over til svaret til hr. Henning Nielsen, der spørger om, hvorfor der er gået så lang tid. Jeg tror netop, at bl.a. at have op-

[Landbrugsministeren]

bevaringskapacitet, så man kan bringe husdyrgødningen ud på det gunstigst mulige tidspunkt, for at planterne kan nyttiggøre sig den, for det første er økonomisk rigtigt for landmanden, dernæst er det miljømæssigt korrekt at gøre det på den måde. Der er så andre foranstaltninger, der må knyttes til det i denne sammenhæng, f.eks. spørgsmålet om hurtigst mulig nedfældning, også for at få det optimale udbytte af gødningen.

Trøjborg (S):

Landbrugsministeren har sagt til dagspressen, at han synes, kvoteordningen ikke var nogen god idé. Jeg vil derfor spørge landbrugsministeren: Vil ministeren definitivt afvise, at en kvoteordning kan komme på tale?

Henning Nielsen (S):

Jeg takker for svaret, men jeg fik nu ikke svar på det, jeg spurgte om. Jeg spurgte nemlig, om der kunne være en prisforskel mellem brug af husdyrgødning og brug af handelsgødning, således at en landmand hellere vil sprede noget kunstgødning ud, da det er nemmere at håndtere, fordi kunstgødning ikke har den pris, den skal have, hvis den skal konkurrere med husdyrgødning.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Ganske kort: Jeg tror ikke, at nogen landmand sætter sig i, skal vi sige unødige udgifter til kunstgødning af nemhedshensyn.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 549

10) Til *landbrugsministeren* af:

Hjortnæs (S):

»Hvilke overvejelser ligger der bag regeringens ønske om at sælge Kalø Gods?«

Skriftlig begrundelse

Landbrugsdriften, der er knyttet til Kalø Gods, har i de senere år givet en del problemer. Men det kan næppe være en tilstrækkelig begrundelse for at sælge godset.

Uden for landets grænser er Kalø kendt som et forsøgscenter, der er blevet belønnet med en række udenlandske priser.

Kalø arealer indgår således i vildtbiologiske undersøgelser og i forskellige undervisningsaktiviteter. Sælges Kalø, vil den vildtbiologiske forskning utvivlsomt få problemer, som kun vanskeligt kan løses, og igangværende undersøgelser vil ikke kunne føres til ende, og et stort baggrundsmateriale vil gå tabt.

Hjortnæs (S):

Ministeren kender baggrunden for det spørgsmål, jeg har stillet vedrørende de bebudede planer om at sælge Kalø Gods. I mere end 40 år har Kalø været et centrum for dansk vildtforskning, og der foregår her en internationalt anerkendt grundforskning.

Jeg håber derfor, at ministeren i sit svar ikke blot vil anerkende den meget værdifulde forskningsindsats, der knytter sig til Kalø, men også vil bekræfte, at det ikke indgår i regeringens planer at flytte Vildtforvaltningen fra Kalø, og at tankerne om bortsalg alene omfatter de boliger og landbrugsbygninger, der ikke direkte er knyttet til Kalø's forsknings- og forsøgsaktiviteter, til Vildtforvaltningens administration eller til undervisningen på Vildtforvaltningens skole.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Det er regeringens politik at privatisere statslige opgaver, der lige så effektivt kan varetages i privat regi. Driften af Kalø Gods er efter regeringens opfattelse en sådan opgave. Som bekendt blev godset nationaliseret efter krigen og er så at sige kun af tilfældige grunde blevet hjemsted for Vildtforvaltningen og den vildtbiologiske forskning.

Jeg vil gerne i anledning af hr. Hjortnæs' spørgsmål fuldt ud udtrykke min anerkendelse af det værdifulde arbejde, der foregår, men så også gøre opmærksom på, at vi i overvejelserne forud for beslutningen om salget har lagt vægt på, at Vildtforvaltningsrådet har fundet, at Vildtforvaltningens administration bør frigøres fra ansvaret for godsdriften, og at lederen af Vildtbiologisk Station har bekræftet, at selv om den ideelle situation selvfølgelig er at kunne råde over egne arealer, vil forskningen på Vildtbiologisk Station kunne drives tilfredsstillende på andre arealer end Kalø's, f.eks. lejede arealer eller arealer, som på anden måde stilles til rådighed.

[Landbrugsministeren]

Vi er naturligvis indstillet på, at der i forbindelse med salg tages hensyn til afslutning af igangværende forsøg på Kaløs arealer.

Hjortnæs (S):

I min mundtlige begrundelse for det spørgsmål, jeg har stillet til landbrugsministeren, lagde jeg faktisk op til det svar, som jeg mener ministeren burde have givet mig, men som jeg desværre ikke fik. Jeg har forstået, hvad der er regeringens tanker om privatisering, men nu er Kalø Gods jo ikke en almindelig landbrugs-ejendom. Det er en landbrugsejendom, hvortil der knytter sig en omfattende vildtforskning og faunaforskning, og det er nok vigtigt, at man fastholder dette.

Ministeren siger, at lederen af Vildtforvaltningen har sagt, at selvfølgelig var det at foretrække, at man kunne bevare vildtforskningen osv. tilknyttet Kalø, men det kan selvfølgelig også foregå på anden måde. Men ministeren er også bekendt med, at lederen af Vildtforvaltningen har givet udtryk for, at den måde, som hans udtalelser blev udlagt på, ikke er i overensstemmelse med, hvad han rent faktisk mener, og jeg kan referere fra lederen i det sidste nummer af Landsjagtforeningens blad Jagt og Fiskeri, det er lederen fra bladet i februar 1989, hvor formanden, Christian Raunkjær, skriver:

»Gennem næsten 50 år er der på Kalø etableret et velfungerende forskningsmiljø, hvor der foregår en internationalt anerkendt grundforskning, som det vil være vanskeligt, for ikke at sige umuligt at finde et andet sted til. Mange pattedyr og fugle på Kalø er mærkede, og de følges døgnnet rundt gennem observationer og radiopejlinger. Tænk, hvilket baggrundsmateriale der går tabt, hvis dette arbejde må afbrydes. Det må aldrig ske.«

Det er mit indtryk, at man i jægerkredse og også på Vildtbiologisk Station er af en anden opfattelse og mener, at man bør fastholde Vildtforvaltningen samlet, knyttet til Kalø Gods.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Jeg tror næppe, der er nogen, der vil påstå, at det at drive landbrug er en naturlig opgave for et landbrugsministerium. Derfor må man alene se på, om der til landbrugsdriften på Kalø Gods er knyttet andre ting, som er naturlige opgaver for Landbrugsministeriet, da dets egentli-

ge landbrugsdrift af gode grunde ikke kan være det, og det tror jeg heller ikke der er nogen der vil hævde.

Og da vi i de samtaler og forhandlinger, vi har haft med bl.a. Vildtbiologisk Station, har fået den melding, at de opgaver, som varetages dér – der er jo ikke noget unaturligt i, at man synes, at det er bedst at have egne arealer til disposition – kan foregå på tilfredsstillende vis på anden måde, så er det svært for mig at se, at der skulle være nogen begrundelse for ikke at foretage de dispositioner, der er besluttet med hensyn til salg af Kalø Gods.

Hjortnæs (S):

Nu har ministeren jo ikke været alt for konkret i sit svar, og derfor vil jeg stille følgende meget konkrete spørgsmål til ministeren: Er det ministerens opfattelse, at man bør fastholde en samlet Vildtforvaltning, altså både administrationen af jagtloven, forskningen og undervisningen samlet ét sted? Er det ministerens opfattelse, hvis Vildtforvaltningen skal være samlet, at det er mest hensigtsmæssigt, at det bliver i de nuværende bygninger, og vil det sige, at regeringen overvejer ikke at sælge hovedbygningen, Jagtslottet eller Skovhuset, hvor forvaltningen i dag er samlet?

Lad mig i første omgang stoppe med det, hvis jeg kan få lov til at komme igen.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Jeg tror ikke, det på nuværende tidspunkt er hensigtsmæssigt at definere og klart præcisere, hvilke mursten der skal indgå i salget, og hvilke der eventuelt ikke skal indgå i salget.

Hjortnæs (S):

Jeg er i hvert fald glad for, at ministeren ikke har afvist, at det er en fordel at holde Vildtforvaltningen samlet, og at det også kan være en fordel at holde den samlet på Kalø.

Så vil jeg godt referere fra det sidste nummer af Dansk Jagtforenings blad, der hedder Dansk Jagt, det er nr. 2, 1989. Her skriver formanden, Gustav Rønholt:

»Det skulle undre mig, om der er særlig mange penge at tjene ved at sælge Kalø, når man i regnestykket tager højde for de allerede foretagne investeringer på Kalø til at huse administration, skole og vildtbiologer, de udgifter, der er forbundet med at genhuse Vildtforvaltning-

[Hjortnæs]

gen andetsteds, og de udgifter, der er forbundet med at kunne disponere over andre egnede forøgsarealer.«

Jeg tror også, at en nærmere analyse og vurdering af spørgsmålet vil vise, at der ikke er meget at hente ved at sælge Kalø, og jeg håber meget, at ministeren i de videre overvejelser vil tillægge det afgørende betydning, at den vildtforvaltning, som jeg håber fortsat kan blive knyttet til Kalø Gods, også får jordarealer at råde over, således at man i forbindelse med et eventuelt salg eller bortforpagtning tager højde for, at jordarealer kan stilles til rådighed, og at den landbrugsdrift, der i givet fald skal knyttes til jordarealerne, drives under hensyntagen til den forskning, der skal finde sted.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Jeg må stadig væk være af den opfattelse, at det er svært at vurdere, uanset hvad der er skrevet om det, hvor meget man kan tjene på en handel, før man har et bud, før man ved, hvad der i givet fald kan opnås som salgspris, og i den sammenhæng naturligvis også, hvilke konditioner der er knyttet sammen med et sådant salg. Jeg vil altså være i stand til at give et mere kvalificeret svar, når vi har fået et egentligt bud på, hvad vi kan få for det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 543

11) Til *industriministeren* af:

Stavad (S):

»Vil ministeren oplyse, hvilke initiativer han agter at iværksætte, f.eks. ved hjælp af Monopoltilsynet, for at sikre, at danske benzinpriser ekskl. afgifter bringes ned på tysk niveau?«

Skriftlig begrundelse

Under udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. L 154 oplyste skatteministeren, at danske benzinpriser overstiger tilsvarende tyske benzinpriser med mellem 20 og 30 pct., såfremt prisforskellen beregnes ekskl. afgifter. Denne prisforskel er så markant, at det synes nødvendigt, at ministeren tager initiativer, som forhindrer urimeligt høje avancer på benzinsalg i Danmark, som er til skade for danske forbrugere.

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Regulering af prisfastsættelsen for benzin foregår under Monopoltilsynet og dermed under Monopolrådets auspicer, bortset fra de markedsreguleringer, som foregår i al almindelighed.

I tilknytning hertil vil jeg sige, at Monopoltilsynet har modtaget kopi af Fællesrepræsentationens skrivelse af 9. februar i år til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg, hvori der er redegjort for forskellen mellem priserne ekskl. moms og afgifter på benzin i Danmark og i Nordtyskland. Jeg går ud fra, at det er det, som spørgeren tager udgangspunkt i.

Det er oplyst i forbindelse med denne skrivelse, at der er en prisforskel på ca. 28–35 øre pr. liter, som skatteministeren har oplyst over for udvalget, og det er baseret på en sammenligning mellem dagældende danske listepriiser og priser i Flensborgområdet, hvor der på netop det tidspunkt, hvor denne måling er foretaget, var en priskrig på benzin.

Når vi derimod tager et mere generelt udgangspunkt og altså ikke lige går ind i det helt specifikke, som brevet er udtryk for, er det således, at forskellen mellem benzinpriserne ekskl. moms og afgifter i Danmark og i Nordtyskland – med den usikkerhed, som nu altid knytter sig til det – ligger i størrelsesordenen 16–17 øre pr. liter, og at denne forskel i det væsentlige kan henføres til forskellen mellem benzinforhandleravancerne i de to lande. Af den omhandlede redegørelse fra Fællesrepræsentationen fremgår, at forhandleravancerne i Tyskland er ca. 18 øre pr. liter mindre end i Danmark. Der er altså igen balance på dette punkt.

Stavad (S):

Nu var det jo industriministeren, jeg spurgte, og ikke Oliebranchens Fællesrepræsentation, og derfor er det i hvert fald et nødvendigt spørgsmål at stille til ministeren: Kan ministeren autorisere de oplysninger, som Oliebranchens Fællesrepræsentation har givet? Det er jo ikke oplysninger, som der er enighed om.

Lad mig eksempelvis med hensyn til forhandleravancer henvise til udsagn i TV-Avisen den 7. februar af direktøren for Centralforeningen af Benzinforhandlere, Ole Holm, der siger, at det er en forkert oplysning, at danske benzinforhandlere opnår en nævneværdigt større avance end den, som de tyske benzinforhandlere

[Stavad]

re opnår. Han opgiver ganske præcist her, at der er en avance i Tyskland for benzinforhandlerne på 8 pfennig. Hvis vi omregner det til danske øre med dagens kurs, svarer det til ca. 31 øre, hvor den danske benzinforhandlers avance er ca. 34 øre – altså en ganske klar uoverensstemmelse i forhold til det udsagn, der foreligger fra Fællesrepræsentationen.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, om det er rigtigt, at de priser, som skatteministeren har anvendt, er nogle særlige priser i Flensborgområdet, for det, Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg spurgte skatteministeren om, var ikke grænsehandelspriser, men helt generelt tyske priser.

Derfor vil jeg godt afslutningsvis spørge ministeren: Anser ministeren det ikke for nødvendigt, at vi med den uklarhed, der er på dette område, i hvert fald får tingene belyst, så vi har et sagligt beslutnings- og vurderingsgrundlag?

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg synes, det var nødvendigt over for spørgeren indledningsvis at gøre opmærksom på nogle rent faktuelle oplysninger, før jeg gik ind i den besvarelse – taletiden var allerede ophørt på det tidspunkt.

Begge ting kan være rigtige, både de 28–35 øre og de ca. 16–18 øre i forhandleravance. Det afhænger fuldstændig af, hvad man måler på. Det, man har målt på i det første tilfælde, er et meget snævert tidsrum og geografisk også et for snævert område, hvorimod det, jeg refererer til, er mere generelle betragtninger, som er gældende for en længere periode og også geografisk for et større område. Derfor vil jeg gerne sige helt klart, at det er disse oplysninger, som jeg baserer mine udtalelser på, og som jeg føler er rigtige for sammenligningen.

Her vil jeg så føje til, at man netop i tilsynet for øjeblikket vurderer rimeligheden i benzin- og forhandleravancer af den størrelsesorden, og denne analyse vil blive forelagt Monopolrådet til bedømmelse i løbet af foråret. Det er Monopolrådets opgave i så tilfælde at gå ind i den konkrete bedømmelse.

Stavad (S):

Jeg vil godt takke for den sidste del af ministerens svar. Når ministeren siger, at hans første svar var baseret på nogle faktuelle oplysninger, så er jeg jo også som medlem af Folketin-

gets Skatte- og Afgiftsudvalg bekendt med Oliebranchens Fællesrepræsentations henvendelse. Og det, jeg kunne konstatere, var, at samtlige de oplysninger, ministeren gav, var oplysninger fra Oliebranchens Fællesrepræsentations skrivelse til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg.

Jeg er stadig væk tvivlende med hensyn til, om de oplysninger, som skatteministeren har givet Folketinget og Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg, gælder tyske priser i almindelighed. Er det rigtigt, som man skriver fra Fællesrepræsentationen, at det er nogle særlige priser?

Der er altså ganske stor usikkerhed om det, men jeg forstår på det, ministeren nu siger, at der vil blive lavet en undersøgelse, og den undersøgelse går jeg ud fra kommer forholdsvis hurtigt. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, hvornår ministeren forventer at denne undersøgelse er tilvejebragt, og om ministeren vil drage omsorg for, at den også bliver offentligt kendt, så vi har et fælles sagligt grundlag at vurdere dette spørgsmål på.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg skal bare gentage, hvad jeg sagde før, at undersøgelsen bliver forelagt i løbet af foråret. Jeg kan ikke sætte dato på, og i øvrigt er det op til Monopolrådet ifølge dets kompetence at afgøre spørgsmålet om offentliggørelsen.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Tommy Dinesen: spm. nr. S 315

Birthe Hansen: spm. nr. S 347 og 385

Arne Jensen: spm. nr. S 365 og 410–414

Glistrup: spm. nr. S 371

Ingrid Kjældgaard: spm. nr. S 376, 377 og 429

Ingrid Rasmussen: spm. nr. S 382

Bjørn Westh: spm. nr. S 389

Annette Just: spm. nr. S 395

Stillinger: spm. nr. S 397 og 415

[Første næstformand]

Leif Hermann: spm. nr. S 401 og 438
 Skrumsager Skau: spm. nr. S 405
 Jytte Hilden: spm. nr. S 408
 Knud Lind: spm. nr. S 416, 418 og 439
 Hjortnæs: spm. nr. S 417
 Inger Harms: spm. nr. S 419
 Jens Thoft: spm. nr. S 421
 Mimi Jakobsen: spm. nr. S 426
 Pernille Forchhammer: spm. nr. S 430
 Duetoft: spm. nr. S 432 og 433
 Fischer: spm. nr. S 435
 Margrete Auken: spm. nr. S 436
 Nør Christensen: spm. nr. S 441
 Kirsten Jacobsen: spm. nr. S 446

Spm. nr. S 315

Til *industriministeren* (14/12 88) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Mener ministeren, at de indgåede overenskomster mellem Danmarks Rederiforening, Singapore Organisation of Seamen og Seamen's Union of the Philippines lever op til det, man på arbejdsmarkedet normalt kan være bekendt at tilbyde ansatte på danske arbejdspladser?«

Begrundelse

Med baggrund i vedtagelsen af Dansk Internationalt Skibsregister (DIS) i Folketinget har Danmarks Rederiforening i august aftalt overenskomster med en basisløn på henholdsvis 650 US-dollars til singaporeanere og 556 US-dollars til filippinere.

Disse overenskomster må siges at ligge betydeligt under, hvad man ellers byder ansatte på danske arbejdspladser, men også på det sociale område stilles søfolk fra Filippinerne og Singapore ringere, f.eks. ved arbejdsulykker med døden til følge, idet rederne alene dækker en del af en eventuel erstatning til efterladte børn.

Svar (19/12 88):

Industriministeren (Henning Dyremose):

De løn- og arbejdsforhold, der følger af overenskomsterne, fastsættes efter aftale mellem vedkommende arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisation.

De aftalte vilkår skal naturligvis være i overensstemmelse med gældende dansk ret også for så vidt angår bestemmelserne, der sikrer ar-

bejdstagerens rettigheder. Men derudover finder jeg ikke anledning til at kommentere resultatet af overenskomstforhandlinger mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer.

Spm. nr. S 347

Til *trafik- og kommunikationsministeren* (4/1 89) af:

Birthe Hansen (SF):

»Kan ministeren oplyse resultatet fra den arbejdsgruppe, der skulle beregne de økonomiske konsekvenser i forbindelse med indførelse af en gratis ledsageordning på rejser med DSB?«

Begrundelse

Spørgeren henviser til ministerens besvarelse af spm. nr. S 318 den 2. september 1988, hvoraf det fremgik, at den endelige afgørelse om en gratis ledsageordning forventedes truffet inden udgangen af 1988.

Svar (27/1 89):

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Arbejdsgruppen, der blev nedsat i juni 1987, og hvori deltager repræsentanter for DSB og handicaporganisationer, har nu beregnet de økonomiske konsekvenser af ledsageordningen for handicappede.

På grundlag af en undersøgelse gennemført af Danmarks Statistik er det beregnet, at der vil være 125.000 potentielle brugere til ordningen. Det forventes, at 20.000–25.000 af disse handicappede vil kunne visiteres til ordningen. Dette tal er skønnet af De Samvirkende Invalideorganisationer, der skal forestå visiteringen.

Sammenlagt viser arbejdsgruppens beregninger, at en ledsageordning for handicappede vil betyde en manglende dækning af omkostningerne eller et indtægtstab for DSB på ca. 350.000 kr. årligt.

Med hensyn til dækningen af omkostningerne vil DSB tage spørgsmålet om kompensation op over for Socialministeriet, idet ledsageordningen følger den eksisterende ordning for blinde, hvor der årligt ydes en kompensation på ca. 200.000 kr. til DSB fra Socialministeriet.

Så snart jeg har afklaret enkelte udestående spørgsmål vedrørende den praktiske iværksættelse og de bevillingsmæssige forhold omkring ordningen, vil den blive sat i kraft.

Spm. nr. S 365

Til *justitsministeren* (9/1 89) af:

Arne Jensen (S):

»Vil ministeren overveje at indføre skærpede krav ved brug af biltelefoner – eventuelt ved at opstille krav om at holde ind på parkerings- eller vigepladser ved brug af biltelefoner – eller vil ministeren medvirke til at befordre indførelse af ny teknik, som ikke afleder bilistens opmærksomhed fra den øvrige trafik ved brug af biltelefon?«

Begrundelse

Med den stadig mere udbredte brug af biltelefoner er der gennem den seneste tid opstået adskillige faretruende situationer og sket direkte ulykker ved brug af biltelefoner.

På samme måde, som der stilles krav til taxa vedrørende brug af biltelefon og øvrige fjernopkald, bør der efter min formening af trafik-sikkerhedsmæssige grunde stilles tilsvarende krav med hensyn til brug af øvrige biltelefoner.

Et sådant krav kan naturligvis ikke gennemføres fra dag til dag, og i det omfang det nødvendiggør udvikling af ny teknik, må man naturligvis have en overgangsperiode, men jeg finder det påkrævet, at der allerede nu tages fat på problemet, både hvad angår privatbilisme og øvrige transportmidler.

Svar (27/1 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Jeg kan oplyse, at der i Nordisk Råd i 1987 blev fremsat et forslag om indførelse af forbud mod telefonering under bilkørsel. Under behandlingen af forslaget blev det klarlagt, at der ikke findes undersøgelser, der dokumenterer en sammenhæng mellem brug af biltelefon og indtrufne færdselsuheld. Det blev endvidere oplyst, at nye biltelefoner i dag er udstyret med en kodenumerfunktion, der gør det muligt at kalde op mod 100 telefonnumre med 2 knaptryk, og at telefonudstyr med såkaldt frihåndstelefonering – hvor begge hænder er frie til at passe kørslen – bliver stadig mere udbredt. Bl.a. på denne baggrund blev forslaget om forbud mod biltelefonering ikke vedtaget på Nordisk Råds session i marts 1988. Man vedtog i stedet en rekommandation, der opfordrer Nordisk Ministerråd til bl.a. at indhente oplysning

om, i hvilket omfang kommunikationsudstyr i biler bidrager til trafikulykker, samt at virke for, at der udvikles trafiksikre biltelefoner.

Jeg finder ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for at overveje at indføre særlige regler om brug af biltelefon, f.eks. om at man – som nævnt i spørgsmålet – skal holde ind på parkeringspladser, mens man taler.

Et generelt forbud mod brug af biltelefon under kørslen må forventes at ville medføre store praktiske vanskeligheder for de bilister, som på nuværende tidspunkt har indrettet sig efter den eksisterende retstilstand.

Endvidere vil en regel om, at bilister, der modtager opkald på en biltelefon, skal køre ind på f.eks. parkeringspladser for at besvare opkaldet, kunne give anledning til trafikfarlige situationer.

Der kan endvidere peges på, at det vil blive vanskeligt at modtage telefonopkald under kørsel på det danske motorvejsnet, hvor det kun er tilladt at standse på de ret få parkeringspladser.

Jeg kan endelig oplyse, at der foregår en stadig teknisk udvikling af biltelefonerne. Justitsministeriet er således bekendt med, at der er udviklet en biltelefon, som reagerer på tale, og som fungerer, uden at det er nødvendigt at betjene den med hænderne under opkald og samtale. Der er efter min opfattelse god grund til at forvente, at sådanne moderne biltelefoner vil vinde udbredelse, og vi vil fra Justitsministeriets side følge udviklingen.

Spm. nr. S 371

Til *sundhedsministeren* (11/1 89) af:

Glistrup (FP):

»Hvad vil ministeren gøre for at lette udbredelsen af AIDS-selvhjælpstestkits?«

Begrundelse

For at AIDS'ere kan afholde sig fra at udsætte andre for smitte, er det fundamentalt, at de selv ved, at de er angrebne af sygdommen. Blandt andet derfor er samfundet interesseret i at gøre det lettere for enhver at få klarlagt, om han er AIDS-angrebet.

Det er derfor glædeligt, at der allerede i 1987 blev markedsført testsæt, hvormed enhver let og sikkert kan stille en AIDS-diagnose på en enkelt dråbe blod, f.eks. taget fra øret og opsu-

[Glistrup]

get på et stykke filtrerpapir. Desværre har medicinalfabrikkerne vistnok hidtil nægtet at sælge sætterne til andre end lægelige institutioner.

USA's bøsseorganisationers modstand mod salg til private beror angivelig på frygt for, at folk bliver presset til at lade sig undersøge mod deres vilje, f.eks. af arbejdsgivere, og på, at ikke alle vil kunne tåle at få en positiv diagnostik i erum uden professionel rådgivning ved hånden.

Disse to argumenter forkastes, fordi smitteveje ville blive stoppet og sygdommen uddø helt eller delvis, hvis det var let for alle, der så risiko for at have pådraget sig smitte, at undersøge sig hjemme med kit fra apotek, materialist eller lignende. Det må formodes, at smittebærere straks ville gå over til kondombrug eller afholdenhed – i hvert fald hvis ansvarligheden i risikokredsene er så stor som meddelt igen og igen af Sundhedsstyrelsen og medierne. Partnere vil hurtigt kunne checke en risikoperson for seksamkvem.

Spørgeren havde derfor håbet, at i al fald TV-Avisens omtale af metoden den 13. december 1988 havde fået ministeren op på mærkerne. Forhåbentlig vil ministerens svar på spørgsmålet afkræfte den formodning, der har bredt sig hos spørgeren i den forløbne tid: at ministeren som sædvanlig er bange for at gøre noget, der ikke vil være populært hos de AIDS-flippere, som har hele magten i medierne.

Svar (23/1 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

I forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet har jeg anmodet Sundhedsstyrelsen om en udtalelse. I denne udtalelse er anført følgende:

»Uanset kvaliteten af et eventuelt AIDS-selvhjælpstestkit vil der være risiko for fejlagtigt resultat af prøven, hvis den udføres af lægfolk i hjemmet (fejlagtig aflæsning, forkert anvendelse). Den pågældende kan desuden være smittet uden at have udviklet antistoffer på undersøgelsestidspunktet. Et negativt resultat af testen vil således kunne give en falsk sikkerhed, dels fordi resultatet kan være forkert, dels fordi den pågældende ved selv at udføre prøven ikke får den fornødne rådgivning og vejledning og derfor fortsætter den risikoadfærd, som formodes at være årsag til undersøgelsen.

Et positivt resultat af testen vil altid – i lighed med de alment anvendte undersøgelsesmetoder på Statens Seruminstitut, i blodbanker m.v. – skulle gennemgå en såkaldt konfirmatorisk undersøgelse på Statens Seruminstitut. Dette medfører, at den pågældende under alle omstændigheder bør henvende sig til en læge. Et positivt resultat kan således give anledning til, at den pågældende – måske fejlagtigt – tror sig smittet med en livstruende sygdom med deraf følgende psykiske og sociale konsekvenser. Samtidig unddrages den pågældende både den nødvendige psykosociale støtte, som er af største vigtighed i forbindelse med adfærdsendring, og tilbudet om en opfølgende helbredsundersøgelse.

Der er i Danmark skabt mulighed for, at enhver trygt – også anonymt – kan henvende sig til sundhedsvæsenet og modtage tilbudet om undersøgelse, rådgivning og vejledning. Undersøgelser og erfaringer har desuden vist, at personer, som får oplysning om, at de er HIV-antistofpositive, har udtalt behov for rådgivning, vejledning og psykosocial støtte i tiden umiddelbart efter meddelelsen om undersøgelsesresultatet for at kunne gennemføre den nødvendige adfærdsendring.

Sundhedsstyrelsen har således ikke fundet at kunne anbefale eventuelle AIDS-selvhjælpstestkits.«

Jeg kan henholde mig til det af Sundhedsstyrelsen anførte og kan på den baggrund ikke anbefale, at der iværksættes f.eks. landsdækkende kampagner for anvendelsen af AIDS-selvhjælpstestkits.

Spm. nr. S 376

Til *landbrugsministeren* (12/1 89) af:

Ingrid Kjældgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor stort et beløb en privatisering af Vildmosen forventes at ville indbringe?«

Begrundelse

Vildmosen er i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering foreslået privatiseret. Det er derfor naturligt, at der foretages et skøn over, hvad salget af Vildmosen vil kunne indbringe, idet salget indgår som en del af regeringens samlede privatiseringsbuket. Et sådant skøn kan foretages som en almindelig ejendomsvurdering.

Svar (30/1 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Det vil naturligvis blive tilstræbt, at arealerne under Vildmosetilsynet sælges bedst muligt. Den offentlige ejendomsvurdering er pr. 1. januar 1988 ansat til ca. 40 mio. kr.

Spm. nr. S 377

Til *landbrugsministeren* (12/1 89) af:

Ingrid Kjældgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor stort beløb en privatisering af jorderne og avlsbygningerne hørende under Kalø Gods forventes at ville indbringe?«

Begrundelse

Jorderne og avlsbygningerne hørende under Kalø Gods er i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering foreslået privatiseret. Det er derfor naturligt, at der foretages et skøn over, hvor stort beløb salg af jorderne og avlsbygningerne hørende under Kalø Gods vil kunne indbringe, idet salget indgår som en del af regeringens samlede privatiseringsbuket. Et sådant skøn kan foretages som en almindelig ejendomsvurdering.

Svar (27/1 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Det vil blive tilstræbt, at godset sælges for et beløb, der mindst svarer til den officielle ejendomsvurdering, der pr. 1. januar 1988 var ansat til ca. 46,5 mio. kr., hvoraf grundværdi ca. 15,8 mio. kr.

Spm. nr. S 382

Til *forsvarsministeren* (12/1 89) af:

Ingrid Rasmussen (S):

»Vil ministeren give en sammenligning af omkostningerne ved uddannelse og anvendelse af værnepligtige kontra stampersonel i hær, søværn og flyvevåben, ikke alene set ud fra omkostningerne i forsvaret, men også ud fra samfundsmæssige synspunkter i almindelighed, og vil ministeren endvidere fremsende en opgørelse af de direkte omkostninger pr. mand over en 3-års- og over en 5-års-periode?«

Foreløbigt svar (27/1 89):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Regeringen foreslog i sin redegørelse af 31. oktober 1988 om løsning af forsvarets opgaver, at antallet af værnepligtige forøges betydeligt. Samtidig foresloges det, at der gennemføres en reform af aflønningen af værnepligtige.

På denne baggrund har regeringen besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med den opgave at udarbejde alternative modeller til en sådan lønreform og med belysning af relevante konsekvenser.

Arbejdsgruppen blev nedsat den 10. november 1988, og jeg forventer derfor allerede med udgangen af denne måned at have et godt grundlag for at besvare de stillede spørgsmål.

Jeg vil til den tid fremsende supplerende svar på dette spørgsmål.

Spm. nr. S 385

Til *socialministeren* (13/1 89) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, om det har sin rigtighed, at nogle pensionister som følge af bl.a. samspilsløsningen angivelig mister op til 800 kr. eller mere om måneden?«

Begrundelse

Adskillige breve fremsendt til SF's folketingsgruppe fortæller om, hvordan førtids- og folkepensionister føler sig snydt i forhold til de talrige udtalelser fra regeringens side det sidste års tid om, hvordan pensionisternes økonomiske vilkår er forbedret.

Mange pensionister mister fra små beløb helt op til 800-1.000 kr. pr. måned. Det kan efter spørgerens mening ikke være rigtigt. Hvis det er samspilsløsningen vedrørende varmemhjælp, skat og boligydelse, der er medvirkende til det, må vi have ministeren til at gøre noget ved det.

Svar (23/1 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Pr. 1. januar 1989 er reglerne for beregning af social pension og boligydelse ændret væsentligt.

Fra dette tidspunkt er der for det første indført et nyt indkomstgrundlag til afløsning af socialindkomsten. For det andet iværksættes andet trin af samspilsløsningen.

[Socialministeren]

Hertil kommer skattereformens overgangsordning frem til 1992 for ligningsmæssige fradrag samt Ligningsrådets beslutning om med virkning for 1989 at afskaffe en række standardfradrag. For de berørte pensionister kan fradragsændringerne medføre, at beregningsgrundlaget for social pension forhøjes for 1989, og dermed en reduktion af den udbetalte pension.

Det nye indkomstgrundlag er en forbedring for mange pensionister, bl.a. fordi det tidligere formuettillæg er faldet bort. Det kan dog forekomme, at pensionister i 1989 får mindre udbetalt i social pension efter det nye indkomstgrundlag, da ligningsmæssige fradrag og (netto-)renteudgifter ikke længere kan fradrages i beregningsgrundlaget for social pension. Dog er der en overgangsordning for negativ kapitalindkomst over 3.000 kr., der kan fradrages fuldt ud i 1989, med 75 pct. i 1990, 50 pct. i 1991 og 25 pct. i 1992. Skattereformens overgangsregler med hensyn til ligningsmæssige fradrag (f.eks. for underholdsbidrag) kan også medføre, at beregningsgrundlaget for social pension er blevet forhøjet fra 1988 til 1989.

For pensionister med store ligningsmæssige fradrag som f.eks. hustrubidrag, negativ kapitalindkomst og eventuelt tillæg for fiktivt formueafkast kan det nye indkomstgrundlag være højere end det hidtil anvendte, socialindkomsten. Pensionisten vil i givet fald få udbetalt en mindre pension fra 1. januar 1989.

Andet trin af samspilsløsningen indeholder forhøjelser af fradragsbeløbene ved beregning af pensionstillæg fra 10.200 kr. (enlige)/14.900 kr. (gifte) i 1988 til 15.500 kr./30.900 kr. i 1989. Derudover er der sket en omlægning af fradragsene ved beregning af grundbeløb til førtidspensionister. De hidtidige tre forskellige fradrag – det generelle fradrag på 15.800 kr./31.800 kr., fradrag for indtægt ved personligt arbejde på 16.600 kr./25.100 kr. og fradrag for pensionsindtægt med 40 pct., dog mindst 18.700 kr. (ens for enlige og gifte) – er sammenlagt til ét fradrag på 59.700 kr. (ens for enlige og gifte) i 1989. Dette fradrag forhøjes i 1990 til 70.100 kr., i 1992 til 71.000 kr. for enlige og 80.000 kr. for gifte og i 1993 til 78.000 kr./93.000 kr. for henholdsvis enlige og gifte pensionister (pristal 100).

For alle folkepensionister betyder 2. trin af samspilsløsningen enten en højere pension eller

en uændret pension. For langt de fleste førtidspensionister vil 2. trin af samspilsløsningen ligeledes betyde en større pension eller en uændret pension.

For førtidspensionister med meget store indtægter fra en privat pension omfattet af 40 pct.-fradraget eller en kombination af privat pension og arbejdsindtægter kan der dog være tale om, at omlægningen af fradragsene kan betyde en reduktion af den sociale pension i 1989.

Forhøjelsen af fradragsbeløbet for beregning af grundbeløbet fra 1990 til 1993 som nævnt ovenfor vil imidlertid medføre, at grundbeløbet i denne periode forhøjes i forhold til 1989-niveauet.

Spm. nr. S 389

Til statsministeren (13/1 89) af:

Bjørn Westh (S):

»Har regeringen ændret i specialattacheernes stilling ved de danske ambassader?«

Begrundelse

Det forlyder, at der ved nytårsskiftet er ændret i specialattacheernes forhold. Ændringen skulle bestå i, at specialattacheernes funktion ved repræsentationen nu udøves under repræsentationschefens ansvar og ledelse, på trods af at der i lov om udenrigstjenesten er en bestemmelse om, at specialattacheerne kun er underlagt repræsentationschefens ansvar og ikke ledelse.

Svar (31/1 89):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Regeringen har på basis af et oplæg fra Udenrigsministeriet og Finansministeriet besluttet, at der på de danske repræsentationer i udlandet skal gennemføres en samordning af specialattacheernes virksomhed med udenrigstjenesten. Arrangementet er et led i regeringens bestræbelser på at forenkle, effektivisere og forbedre ressourceudnyttelsen i statsadministrationen. Der etableres et samarbejde om oprettelse, nedlæggelse og placering af specialattachestillinger, og der gennemføres på det administrative, herunder finansielle, område en samordning af indsatsen.

Den nye ordning tilsigter i overensstemmelse med gældende lov ingen ændring i specialatta-

[Statsministeren]

cheernes arbejdsmæssige relation til ressortministerierne, men en præcisering af repræsentationschefernes administrative ledelsesfunktion og ansvar for, at de personalemæssige ressourcer udnyttes optimalt.

Som led i samordningen vil der ske en justering af instruksen for specialattachéerne under hensyn til såvel ressortministerierne som det generelle ønske om en bedre ressourceanvendelse.

Der foregår forhandlinger mellem de berørte ministerier om udformningen af den nye ordning.

Spm. nr. S 395

Til kulturministeren (16/1 89) af:

Annette Just (FP):

»Vil ministeren iværksætte en undersøgelse af de undervisnings- og opdragelsesmetoder, der ifølge dagspressen finder sted på Tvindskolerne?«

Begrundelse

I Jyllands-Posten søndag den 15. og mandag den 16. januar 1989 beskrives, hvordan Tvindskolerne underviser i guerillakamp. Det er af interesse at få grundigt belyst, om den offentlige støtte, som Tvindskolerne modtager, anvendes til samfundsundergravende politisk opdragelse og kamptræning.

Svar (24/1 89):

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Tvindsamvirket består af mange forskellige institutioner, herunder en række folkehøjskoler, efterskoler og husholdningsskoler, der alle er private selvejende institutioner.

Direktoratet for Folkeoplysning, Frie Grundskoler m.v. godkender alle kurser, der ydes statstilskud til.

Direktoratet har ikke godkendt – eller modtaget ansøgning om godkendelse af – kurser, hvor undervisning i guerillakamp er indeholdt i kursusbeskrivelsen.

Derimod har direktoratet ikke indseende med den virksomhed, der ikke ydes statstilskud til.

Der er på de frie skoler en meget stor frihedsgrad i forbindelse med tilrettelæggelsen af godkendt virksomhed. Direktoratet blander sig således normalt ikke i detaljer i undervisningen.

Men på grund af Tvindskolernes særlige karakter følger direktoratet den godkendte virksomhed meget nøje. Således har der i en periode været krævet meget detaljerede kursusbeskrivelser, og der aflægges hyppigt tilsynsbesøg – i enkelte tilfælde uanmeldt.

Direktoratet har ikke ved disse besøg på skolerne observeret forhold som dem, der er nævnt i spørgsmålet og dets begrundelse.

Jeg mener ikke, at de avisartikler, som er anført i begrundelsen for spørgsmålet, giver grund til at tro, at undervisningen på godkendte kurser ikke skulle leve op til lovgivningens krav til de forskellige skoleformer.

Jeg anser det derfor ikke fornødent på det foreliggende grundlag at iværksætte en særlig undersøgelse, men jeg vil fortsat følge den godkendte virksomhed nøje og gribe ind i fornødent omfang.

Spm. nr. S 397

Til landbrugsministeren (16/1 89) af:

Stillinger (SF):

»Hvad agter ministeren at foretage for at forbedre forholdene for dansk frugtavl?«

Begrundelse

Dansk frugtavl har i mange år været i krise. Flere og flere frugtplantager må bukke under og lukke. Det er der flere grunde til.

Danmark har et ideelt klima til frugtavl, og Danmark har stadig nogle af verdens mest velsmagende frugtsorter.

For at komme det betrængte frugtavlerehverv til hjælp anmodes ministeren om at give oplysning om eventuelle initiativer til fremme af dansk frugtavl.

Svar (27/1 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Jeg er helt enig med spørgeren i, at Danmark har klimatiske forhold, der er særdeles velegnede for at producere gode og aromatiske frugtsorter, og jeg er derfor også meget enig i, at det er yderst beklageligt, såfremt frugtavlere tvinges til at lukke.

Imidlertid er det jo sådan, at det er den danske forbruger, der bestemmer og foretager valget. Det er forbrugeren, der afgør, hvilke sorter og i hvilket omfang man køber danske eller udenlandske produkter til en given pris.

[Landbrugsministeren]

Udgangspunktet for frugthandelen i Danmark er som bekendt, at der ikke findes særlige restriktioner, men fri konkurrence med et udbud fra såvel danske som europæiske og oversøiske avlere.

Disse liberale konkurrenceforhold er man fuldt ud opmærksom på i erhvervet. Jeg vil gerne bemærke, at erhvervets forhold har været behandlet i to betænkninger om den fremtidige gartneripolitik. Der har her været tilkendegivet bred enighed både hos avlere, forbrugere og handelen om, at det er erhvervet selv, der har ansvaret for, at afsætningen tilpasses de markedsmæssige vilkår. Der har ligeledes været bred enighed om, at det offentliges engagement først og fremmest bør være en hjælp til udvikling af de langsigtede erhvervsmuligheder. Det er mit indtryk, at frugtavlserhvervet har udnyttet sine muligheder for hjælp til forskning, produktudvikling, uddannelse og rådgivning.

Hertil kommer, at de nylig gennemførte generelle ordninger for jordbruget også står til rådighed for frugtavlserhvervet. Jeg har ikke fra erhvervets organisationer modtaget henvendelse om særlige behov for foranstaltninger herudover.

På den baggrund finder jeg ikke, at der i situationen er noget, der begrunder særskilte initiativer for øjeblikket.

Spm. nr. S 401

Til *justitsministeren* (17/1 89) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvornår overvejelserne om henlæggelse af visse miljøsager til behandling i to særlige statsadvokaturer forventes afsluttet?«

Begrundelse

I en artikel i Fredericia Dagblad for nylig beklager politimester Per Lawaetz den lange sagsbehandlingstid i en sag med Shellraffinaderiet, der i 1985 overskred grænserne for den godkendte spildevandsudledning.

I denne forbindelse anfører politimesteren, » . . . at det ikke bør være den lokale politimester, der behandler de store lokale miljøsager«. Politimesteren henviser bl.a. til sin placering i lokalsamfundet samt til manglende ressourcer.

Svar (25/1 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Det kan oplyses, at den daværende justitsminister efter samråd med Retsudvalget ved et kommissorium af 26. november 1987 anmodede Retsplejerådet om at behandle en lang række spørgsmål vedrørende anklagemyndighedens struktur.

Rådet skal i den forbindelse bl.a. tage stilling til behovet for at henlægge sager om miljøkriminalitet og eventuelt andre særlige former for særlovsovertrædelser til en eller flere særlige statsadvokaturer, herunder f.eks. statsadvokaturen for økonomisk kriminalitet, og i givet fald udarbejde forslag til en sådan ændring.

Rådet skal endvidere behandle spørgsmålet om, i hvilket omfang der bør ske en yderligere overførsel af tiltalekompetencen fra statsadvokaterne til politimestrene.

Retsplejerådet er i øvrigt anmodet om at udforme forslag til en ændret struktur for behandlingen af sager om økonomisk kriminalitet. Samtidig skal rådet udarbejde udkast til en begrænsning af det nuværende 4-instans-princip for klagesager inden for anklagemyndigheden.

Endelig kan det nævnes, at rådet som følge af de nævnte ændringer foretager en omfattende gennemgang af en lang række regler og kapitler i retsplejeloven om sagernes behandling, domsmænds medvirken, advokatbeskikkelse m.v. med henblik på primært at foretage konsekvensændringer og moderniseringer.

Retsplejerådet skal i øvrigt foretage drøftelser af de behandlede spørgsmål med berørte myndigheder og organisationer.

Det forventes, at rådet afgiver betænkning i løbet af sommeren 1989.

Spm. nr. S 405

Til *justitsministeren* (17/1 89) af:

Skrunsager Skau (V):

»Vil ministeren i forbindelse med en revision af det nuværende sygesikringsbevis arbejde for at udforme beviset på en sådan måde, at det af andre lande vil kunne godkendes som personbevis ved landegrænsepassage og dermed erstatte det traditionelle rejsepas?«

Begrundelse

Mange lande, deriblandt de andre nordiske lande, har godkendt en række af de øvrige lan-

[Skrumsager Skau]

des personbeviser som gyldigt ved grænsepassage. F.eks. behøver belgiere, tyskere og spanioler ikke længere at være i besiddelse af det traditionelle rejsepas ved rejser til f.eks. Danmark eller Sverige, mens danskere uden pas alene har indrejsemulighed til andre nordiske lande.

Svar (1/2 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Justitsministeriet har indhentet en udtalelse fra rigspolitichefen, der har oplyst, at baggrunden for indførelsen af EF-passet blandt andet var at søge indført en ensartet rejselegitimation, der letter personers bevægelighed over grænserne.

En række lande, blandt andet Vesttyskland og Belgien, har særlige personlegitimationsdokumenter, som kan anvendes i stedet for pas ved indrejse til Danmark.

Benyttelse af disse særligt sikrede personidentifikationsdokumenter ved indrejse til Danmark giver ikke særlige problemer for politiet.

I hvilket omfang et eventuelt kommende dansk personidentifikationsdokument vil blive godkendt som rejselegitimationsdokument ved for eksempel rejser i Europa, må bero på de respektive landes lovgivning. Ved afgørelsen heraf må det forventes, at forfalskningsmuligheden af et sådant dokument vil indtage en central placering.

Jeg kan tilføje, at der ikke for tiden er overvejelser i Justitsministeriet om at tage initiativ til at udskifte det traditionelle rejsepas med en anden form for rejsedokument.

Jeg vil i øvrigt nævne, at det i dag kun er de personer, der er fyldt 16 år, og som har bopæl i Danmark, der automatisk får tilsendt et sygesikringsbevis.

Sygesikringsbeviset kan således ikke tjene som rejselegitimation for alle.

Hvis sygesikringsbeviset skal tjene som legitimation ved passage over landegrænserne, vil det endvidere være nødvendigt at forsyne beviset med et billede af indehaveren. Rent bortset fra, at sygesikringsbeviset således vil blive dyrere at fremstille og udstede, hvis det tillige skal kunne anvendes som rejselegitimation, vil en sådan ordning kunne medføre et yderligere besvær for den enkelte. Myndighederne ville således ikke længere automatisk kunne fremsende sygesikringsbeviserne, men måtte af hensyn til

dokumentets sikkerhed kræve, at hver enkelt personligt afleverer et fotografi m.v. til den udstedende myndighed i lighed med den ordning, der gælder i dag ved udstedelse af pas.

Endvidere vil det næppe være muligt at påføre et sygesikringsbevis de ind- og udrejsestempler, viseringer m.v., som påføres et rejsedokument ved rejser til visse lande.

Det tilføjes i den forbindelse, at nyt sygesikringsbevis for tiden udstedes hvert tredje år, medens pas normalt har 10 års gyldighed.

Spm. nr. S 408

Til *justitsministeren* (18/1 89) af:

Jytte Hilden (S):

»På baggrund af omtale i Sjællands Tidende den 14. januar 1989 i sagen om den vesttyske statsborger Beatrice Klinzing bedes ministeren oplyse, hvilke bestemmelser der ligger til grund for afslag på yderligere opholdstilladelse i Danmark, ligesom ministeren bedes oplyse, hvorvidt man har hørt undervisnings- og forskningsministeren i forbindelse med sagen.«

Svar (1/2 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Den 3. juni 1987 meddelte Direktoratet for Udlændinge den vesttyske statsborger Beatrice Konstanze Klinzing 12 måneders opholdstilladelse som udvekslingsstudent.

Opholdstilladelse som udvekslingsstudent gives for ét år. Hun indrejste i Danmark den 25. juli 1987, hvor hun tog ophold hos en dansk familie.

Den 26. juni 1988 indgav hun ansøgning om forlængelse af opholdstilladelsen, idet hun var blevet optaget i 1. g. som kostelev på Høng Gymnasiums grønne linie (studentereksamen med en landbrugsfaglig grunduddannelse).

Ved skrivelse af 24. august 1988 meddelte Direktoratet for Udlændinge afslag på hendes ansøgning.

Ved skrivelse af 2. januar 1989 stadfæstede Justitsministeriet direktoratets afgørelse under henvisning til, at hun ikke opfyldte betingelserne for at få meddelt opholdstilladelse som udenlandsk studerende i Danmark.

Efter udlændingebekendtgørelsens § 24 kan der meddeles opholdstilladelse med henblik på at gennemføre en uddannelse, når deltagelsen i uddannelsen er tilrettelagt af Udenrigsministe-

[Justitsministeren]

riety eller af Undervisningsministeriet, eller når uddannelsen ikke kan gennemføres i ansøgerens hjemland. Bestemmelsen skal ses på baggrund af, at det næppe vil være muligt eller ønskeligt, at udlændinge gives en ubegrænset ret til at modtage uddannelse på danske uddannelsesinstitutioner.

Bestemmelsens hovedområde er således de tilfælde – typisk inden for højere uddannelse – hvor der er en særlig begrundelse for, at udlændingen søger at gennemføre en uddannelse i Danmark.

Justitsministeriet lagde ved afgørelsen blandt andet vægt på, at det ikke var dokumenteret, at gymnasiuddannelser ikke kan gennemføres i Beatrice Klinzings hjemland.

Justitsministeriet pålagde hende herefter at udrejse af landet senest den 4. februar 1989.

Justitsministeriet har herefter modtaget forskellige telefoniske og skriftlige henvendelser om sagen.

Justitsministeriet modtog blandt andet oplysning om, at Beatrice Klinzing ved siden af sin skolegang arbejder ca. 20 timer om ugen og derved tjener til sit underhold.

Justitsministeriet har på denne baggrund anmodet Direktoratet for Udlændinge om at træffe en ny afgørelse i 1. instans under henvisning til de nye oplysninger om omfanget af hendes arbejdstid.

Direktoratet for Udlændinge har herefter over for Justitsministeriet oplyst, at man er indstillet på at meddele Beatrice Klinzing et EF-opholdsbevis.

Spm. nr. S 410

Til *skatteministeren* (18/1 89) af:

Arne Jensen (S):

»Hvilke konsekvenser har det fået for arbejdet i Statsskattedirektoratet, at der i perioden 1986–1988 er sparet henholdsvis 16,5 mio. kr., 5,8 mio. kr. og 24,1 mio. kr. på lønkontoen, og hvor findes lovhjæmmelen til disse overførsler for årene 1986 og 1987?«

Begrundelse

Der henvises til svaret på spørgsmål nr. S 319, hvori det er anført, at beløb af den nævnte størrelsesorden er overført fra lønkontoen til kontoen for databehandlingsudgifter.

Svar (1/2 89):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

På grund af den årlige procentvise reduktion af lønsumsrammen og tildelingen af årsværk har Statsskattedirektoratet været tilbageholdende med ansættelser i ledigblevne stillinger, idet den naturlige afgang af medarbejdere ikke på lidt længere sigt forventes at kunne holde trit med de nævnte reduktioner.

Den førte ansættelsespolitik betyder, at man i mindre omfang, end det ellers ville være tilfældet, kan komme i den situation at måtte afskedige medarbejdere.

Samtidig har Statsskattedirektoratet gennem øget uddannelsesaktivitet, rationaliseringer og forenklinger søgt at opretholde et uændret aktivitets- og kvalitetsniveau.

Hjæmmelen til overførsel af lønsumsmidler til øvrige driftsudgifter findes i den med Finansministeriets cirkulære af 30. maj 1985 udsendte »Budgetvejledning 1985«, jf. afsnit 5, »Dispositioner i henhold til givne bevillinger«. Det fremgår således af afsnit 51.12.2., at besparelser på lønkontiene kan overføres til de øvrige driftsudgiftskonti, mens overførsel den modsatte vej ikke må finde sted.

Spm. nr. S 411

Til *skatteministeren* (18/1 89) af:

Arne Jensen (S):

»Hvorledes har det påvirket andre poster på Statsskattedirektoratets driftsbudget, at der i 1988 er anvendt 403,2 mio. kr. på kontoen for databehandlingsudgifter?«

Begrundelse

Der henvises til ministerens svar på spørgsmål nr. S 320.

Svar (1/2 89):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det i besvarelsen af spørgsmål nr. S 320 angivne skøn over Statsskattedirektoratets databehandlingsudgifter i 1988 på 403,2 mio. kr. var udarbejdet på basis af regnskabstal frem til 31. oktober 1988.

Ved den afsluttende udarbejdelse i januar 1989 af tillægsbevillingen for 1988 skønnedes databehandlingsudgifterne i Statsskattedirek-

[Skatteministeren]

toratet til 412.707.900 kr. Stigningen i de skønnede udgifter på ca. 9,5 mio. kr. modsvares af en indtægtsstigning i den indtægtsgivende virksomhed (edb-ydelser til kommunerne) på 8,5 mio. kr. samt en overførsel fra Skattedepartementets driftsbudget på ca. 2 mio. kr., hvoraf ca. 1 mio. kr. gik til databehandlingsudgifter.

Den oprindelige bevilling afsat til databehandlingsudgifter var for 1988 på 327.816.200 kr.

Til denne oprindelige bevilling er der ved senere bevillinger i forbindelse med ny lovgivning og ved tilladte forhøjelser af udgifter i forbindelse med større omsætning ved indtægtsgivende virksomhed (edb-ydelser til kommuner) tilført Statsskattedirektoratets konto for databehandlingsudgifter yderligere 36,8 mio. kr. Disse yderligere udgifter er altså direkte relateret til aktiviteter, der er kommet til efter finanslovens fastsættelse, og de kan derfor umiddelbart optages som en »ekstrabevilling« i forbindelse med forslag til tillægsbevillingslov. Bevillingen er herefter på 364.616.200 kr.

Hertil kommer, at der ved Akt 70 af 15. november 1988 blev godkendt afholdelse af merudgifter i Statsskattedirektoratet på 15 mio. kr. mod et tilsvarende mindreforbrug fordelt over 1990 til 1992. Endvidere kunne 8 mio. kr. af Skattedepartementets opsparede reserver overføres til dækning af Statsskattedirektoratets edb-udgifter. Endelig overførte Skattedepartementet på tillægsbevillingen for 1988 ca. 2 mio. kr. af årets driftsbevilling til Statsskattedirektoratet som et led i den almindelige overførselsret mellem institutionernes driftsbudgetter. Af sidstnævnte overførsel gik 1.007.900 kr. til konto for databehandlingsudgifter.

Af de skønnede databehandlingsudgifter på i alt 412.707.900 kr. dækkes således 388.624.100 kr. af oprindelige og senere bevillinger, overførsel fra Skattedepartementet og yderligere udgifter i forbindelse med tilsvarende ekstraindtægter. Det resterende beløb på 24.083.800 kr. eller ca. 24,1 mio. kr. dækkes af overførsel fra Statsskattedirektoratets lønkonti, jf. svaret af 9. januar 1989 på spørgsmål nr. S 319.

På flere punkter er det på grund af lovmæssige bindinger ikke muligt for Statsskattedirektoratet at foretage nævneværdige besparelser på kort sigt. Dette gælder således poster som portoudgifter og blanketrykning. Som et led i løs-

ning af budgetsituationen for 1988 har Statsskattedirektoratet – foruden besparelser vedrørende databehandlingsudgifter – generelt søgt at minimere udgifterne. Specielt kan nævnes, at direktoratet har reduceret udgifterne til tjenesterejser, og der er i 1988 stoppet for nyanskaffelse af kontormaskiner, herunder skrivemaskiner og fotokopieringsmaskiner.

Spm. nr. S 412

Til *skatteministeren* (18/1 89) af:

Arne Jensen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvad det er for ledigblevne stillinger, det ikke har været nødvendigt at besætte i Statsskattedirektoratet?«

Begrundelse

Der henvises til ministerens svar på spørgsmål nr. S 321, hvor det oplyses, at de stillinger, som Statsskattedirektoratet har bevilget til intensivering af kontrolindsatsen i Statsskattedirektoratet, alle er blevet besat, men det oplyses samtidigt, at det ikke i alle tilfælde har været nødvendigt at besætte de ledige stillinger.

Det er også af interesse at få oplyst, i hvilket omfang de manglende genansættelser har vedrørt HK-personale. Det forventes desuden, at der i besvarelsen meddeles en detaljeret redegørelse for de ændringer, der har fundet sted i personalestrukturen inden for Statsskattedirektoratets område i årene 1984-88.

Spørgeren har mærket sig ministerens ulyst til at besvare de tidligere stillede spørgsmål på fyldestgørende måde, og jeg går ud fra som givet, at der på alle de stillede spørgsmål nu kommer en fyldestgørende besvarelse.

Svar (1/2 89):

Skatteministeren (Fogh Ramussen):

De ledigblevne stillinger, der ikke er blevet besat, er stillinger inden for HK-området og de lavest normerede stillinger på tjenestemandsområdet bortset fra den årlige antagelse af et hold etatselever.

Udviklingen i sammensætningen af personalet i perioden 1984-88 er anført i vedlagte tabel. Opgørelsen er inkl. etatselever, men ekskl. langtidsledige og efg-levet.

Antal beskæftigede årsværk inden for HK-området er faldet fra 48,6 pct. til 43,8 pct. af det

[Skatteministeren]

samlede antal beskæftigede årsværk i perioden 1984–88.

Andelen af tjenestemænd inden for CO II-området er praktisk taget uændret gennem hele perioden, uanset at indgangsstillingerne i almindelighed ikke besættes som ovenfor nævnt.

Dette skyldes, at der inden for CO II-området – i modsætning til HK-området – er bevilget nye stillinger i forbindelse med skatterefor- men, intensiveringen af kontrolindsatsen og anden lovgivning.

Det samme gælder inden for personalegrup- perne chefer m.v. (lønramme 35–40) og sekre- tærer/fuldmægtige (AC).

Bilag

Udviklingen i sammensætningen af personalet i perioden 1984–88

Gennemsnitligt årsværksforbrug

	1984		1985		1986		1987		1988	
	i alt	pct.	i alt	pct.	i alt	pct.	i alt	pct.	i alt	pct.
Chefer m.v. (lr. 35–40)	76,0	4,3	76,0	4,2	118,2	6,9	122,6	6,8	126,0	7,0
Tjenestemænd (CO II)	602,0	33,8	602,0	33,5	565,3	32,9	582,9	32,6	603,8	33,8
Sekr./fm. (AC)	193,8	10,9	202,0	11,2	202,8	11,8	226,3	12,7	235,3	13,2
Kontorfunk- tionærer (HK)	866,8	48,6	876,3	48,7	792,1	46,1	814,3	45,5	782,8	43,8
Øvrige (CO I, rengørings- personale m.v.)	42,7	2,4	42,7	2,4	38,9	2,3	42,7	2,4	38,6	2,2
I alt	1.781,3	100	1.799,0	100	1.717,3	100	1.788,8	100	1.786,5	100

Spm. nr. S 413

Til *skatteministeren* (18/1 89) af:

Arne Jensen (S):

»Kan ministeren oplyse de årlige beløb, der er anvendt til lokaleudvidelser i samtlige lan- dets amtsskatteinspektorer – anskaffelse af inventar samt instruktion og undervisning in- den for Statsskattedirektoratets områder i pe- rioden 1984–88 – og samtidig oplyse, hvilke ud- gifter der kan henføres til den centrale under- visning, herunder honorar til undervisere og rejse-, opholds- og fortæringsudgifter for elever og undervisere?«

Begrundelse

Der henvises til ministerens svar på spørgs- mål nr. S 321.

Svar (1/2 89):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Der er i perioden 1984–88 sket lokaleudvi- delse i form af tillægslejemål i tilslutning til ek-

sisterende lejemål eller ved overflytning til helt nye lokaler for følgende amtsskatteinspektora- ter:

Amtsskatteinspek- torat	Indflyt- ningsår	Stigning i Husleje
Hillerød I	1986	716.010 kr.
Hjørring	1987	585.857 kr.
Odense	1987	546.607 kr.
Skanderborg	1987	214.749 kr.
Svendborg	1986	329.334 kr.
Thisted	1987	740.516 kr.
Vejle	1987	119.869 kr.
Viborg	1987	414.339 kr.
Århus	1988	747.001 kr.
I alt		4.414.282 kr.

Huslejestigningen er udregnet som forskel- len mellem huslejen for det første hele år i det nye lejemål og huslejen for det sidste hele år i det gamle lejemål, hvilket betyder, at de udreg- nede huslejestigninger er lidt i overkanten af de reelle huslejestigninger.

Til anskaffelse af inventar er anvendt følgen- de beløb:

[Skatteministeren]**Anskaffelse**

1984	473.684 kr.
1985	1.257.054 kr.
1986	1.544.963 kr.
1987	3.566.891 kr.
1988	1.711.759 kr.

Anskaffelserne vedrører i det helt væsentlige amtsskatteinspektorerne, idet møbler og inventar til Statsskattedirektoratets centrale dele leveres af Boligministeriets Ejendomsdirektorat.

Til instruktion og undervisning er der anvendt følgende beløb:

	1985	1986	1987	1988
	kr.	kr.	kr.	kr.
Honorar	1.369.018	2.199.884	1.912.162	1.637.890
Befordring	1.480.447	3.035.277	3.528.183	2.616.334
Ophold og fortæring	1.818.908	3.432.005	4.134.902	3.569.480
Undervisningsmateriale m.v.	109.233	1.299.675	416.285	172.391
I alt	4.777.606	9.966.841	9.991.532	7.996.095

Statsskattedirektoratet er ikke for 1984 i besiddelse af regnskabstal for de samlede undervisningsudgifter. Udgifterne til ophold og for- tæring var på 1.019.533 kr., og de samlede ud- gifter skønnes at være af samme størrelsesor- den som i 1985.

Spm. nr. S 414

Til *fiskeriministeren* (18/1 89) af:

Arne Jensen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvordan kontrollen med rekreativt fiskeri tænkes udøvet?«

Begrundelse

Med indførelse af mærkeordningen i 1978 blev der stillet krav om, at fritidsfiskere ved fi- skeri til eget forbrug højst måtte fiske med tre garn, og der indførtes en mærkeordning.

I ministerens nye forslag, som nu foreligger for Folketinget – i tredje udgave – foreslås, at der nu må fiskes med seks garn.

Det må være af interesse både for fritids-, sports- og erhvervsfiskere at få oplyst, om de tre redskaber, som reelt gennem 10 år har været uden kontrol, nu kan kontrolleres, når antallet forøges til seks garn.

Det er nærliggende at opfordre ministeren til at fjerne disse snurrige bestemmelser og etable- re fredningszoner, hvor det er påkrævet.

Svar (27/1 89):

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Lovforslag nr. L 119 er baseret på et nyt kon-

trolsystem, idet de officielle redskabsmærker afskaffes.

Lovforslaget indeholder en bestemmelse om, at en fritidsfisker på tilsynsmyndighedens krav skal forevise sin kvittering for betalt bidrag. Kvitteringen bærer et fiskerinum- mer, som skal fremgå af redskabets stage eller flåd. Dette nummer opfylder sammen med et mærke med navn og adresse samme funktion som de nuvæ- rende officielle redskabsmærker. Det er et vig- tigt element i accepten af ordningen, at num- meret er en del af selve redskabet.

Under den gældende ordning kan det fast- gjorte mærke falde af eller stjæles; derfor er der ofte bevisstvivl i sager, hvor kontrollens aktivitet fører til konstatering af manglende mærkning af redskaber.

Fiskerikontrollens effektivitet vil med den nye ordning blive forbedret, også derved, at fi- skerikontrollen sparer megen tid, når der ikke skal sælges mærker til og føres registre over de enkelte fritidsfiskere.

For så vidt angår etablering af fredningszo- ner er der i lovforslaget åbnet mulighed for, at fiskeriministeren efter indstilling fra § 12 a-udvalget kan fastsætte antallet af de reds- kaber, fritidsfiskere må benytte, forskelligt for for- skellige farvandsområder – hvilket også inde- bærer, at visse farvandsområder helt kan frihol- des for fritidsfiskeredskaber.

Spm. nr. S 415

Til *kulturministeren* (18/1 89) af:

Stillinger (SF):

[Stillinger]

»Vil ministeren redegøre for sine oplysninger til Skatte- og Afgiftsudvalget om DIF-specialforbundenes udgifter til elite- og breddeidræt på baggrund af artiklen i Information den 8. december 1988 under overskriften »Folketinget føres bag lyset om tipspenge?«

Svar (24/1 89):

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Det svar fra mig til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg, som spørgeren hentyder til, og som er omtalt i en artikel i Information den 8. december 1988, må være mit vedhæftede svar af 29. november 1988 på udvalgets spørgsmål nr. 23.

Som det fremgår, videregiver jeg med nævnte svar en undersøgelse foretaget af DIF og dateret den 25. november 1988, og jeg refererer kort nogle tal fra undersøgelsen vedrørende den andel af specialforbundenes indtægter og udgifter (henholdsvis 23,9 pct. og 36,5 pct.), som specialforbundene og DIF henfører til eliteidræt.

Der er ikke tale om, at jeg tager stilling til undersøgelsens indhold eller de undersøgelsesmetoder, som DIF har valgt at bruge.

I svaret nævner jeg til sammenligning et tal fra betænkning nr. 992/1983 om eliteidrætten i Danmark. Tallet (41 pct.) angives af eliteidrætsudvalget at være den andel af de samlede udgifter, som specialforbundene i en undersøgelse i 1981-82 selv havde anslået at bruge til eliteidrætsarbejde.

Det er rigtigt som anført i ovennævnte avisartikel, at eliteidrætsudvalget for sit vedkommende fremførte andre tal i betænkningen. Udvalget anfører således, at man ud fra ønsker om ensartethed i afgrænsningskriterierne fandt behov for en korrektion af beregningerne, og at man var nået til, at specialforbundenes direkte udgifter til eliteidrætsarbejdet kunne beregnes til 49 pct. og de indirekte udgifter til 23 pct., i alt 72 pct. af specialforbundenes samlede udgifter.

Når jeg i svaret på spørgsmål nr. 23 til sammenligning nævnte tallet 41 pct., skyldes det, at også dette tal (ligesom de ovennævnte 36,5 pct.) er udtryk for idrættens egen vurdering og beregning af eliteidrætsudgifterne, hvilket var, hvad spørgsmål nr. 23 bad mig om at fremskaffe.

Bilag

Kulturministeriet

Til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg

Ad forslag til lov om ændring af lov om tipning. (Indførelse af et lottospil) (L 17).

Spørgsmål 23:

»Hvornår foreligger resultatet af den undersøgelse af DIF-specialforbundenes brug af tipsmidler til eliteidræt, der blev bebudet i svaret til spørgsmål 26 (L 223) den 30. marts 1988?«

Svar:

Dansk Idræts-Forbund har netop færdiggjort en omfattende undersøgelse af sine specialforbunds indtægter og udgifter i forbindelse med eliteidræt.

Som anført i vedlagte svar fra DIF af 25. november 1988* viser undersøgelsen, at specialforbundene i gennemsnit modtager 23,9 pct. af deres indtægter og afholder 36,5 pct. af deres udgifter i forbindelse med aktiviteter, der vedrører eliteidræt.

Disse andele er beregnet på grundlag af et udvidet elitebegreb, der omfatter langt flere idrætsudøvere end dem, der normalt henregnes til elitebegrebet. Der er således bl.a. medtaget udgifter til landsdækkende stævner, til trods for at kun en del af disse turneringer kan opfattes som eliteidræt.

Betænkning om eliteidrætten i Danmark (992/1983) anslog til sammenligning, at specialforbundene i 1981-82 anvendte 41 pct. af deres samlede udgifter til elitearbejdet.

* Ikke optrykt her.

Spm. nr. S 416

Til justitsministeren (18/1 89) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren i sin egenskab af chef for politiet oplyse, hvor mange politifolk der skal komme til skade i tjenesten i forbindelse med de ulovlige BZ-aktioner, hvor politifolk bliver ramt af stålkugler, molotovcocktails og andet kasteskyts, før ministeren beslutter sig for at forbedre politiets udrustning, således at det kan udføre dets lovlige arbejdsopgaver, som samfundet forventer, og vil ministeren i den forbindelse overveje at indføre brug af gummikugler ved BZ-aktioner?«

[Knud Lind]

Begrundelse

Mandag den 16. januar 1989 kl. 13.00 måtte politiet rydde to villaer på Platanvej 14 og 16 i København, som på ulovlig vis var blevet besat af BZ'erne. Under denne helt lovlige politihandling kom fem politifolk til skade. En kvindelig betjent blev ramt i hovedet af en mursten, medens andre politifolk blev ramt af stålkugler og forskelligt kasteskyts. Det er spørgerens indtryk, at disse ulovlige BZ-aktioner både rent hærværksmæssigt og voldeligt er eskaleret, som tiden er gået.

Det er også spørgerens indtryk, at det kun er et spørgsmål om tid, før BZ'ernes brug af de livsfarlige slangebøsser med tilhørende stålkugler vil kræve menneskeliv, hvis ikke retsstaten ved hjælp af sine lovegler m.v. griber ind over for den stigende lovløshed og gadeterror.

Svar (27/1 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Rigspolitichefen har i anledning af det stillede spørgsmål over for Justitsministeriet oplyst, at politiet råder over beskyttelsesudstyr til brug ved gennemførelsen af politimæssige foranstaltninger, og at udrustning og bevæbning naturligtvis løbende forbedres med henblik på at yde optimal beskyttelse for politipersonalet og med henblik på at forbedre politiets indsatsmuligheder.

Udvikling og forbedring af politiets udrustning m.v. foregår dels på grundlag af udenlandske erfaringer, dels på grundlag af erfaringer indvundet blandt andet i forbindelse med politiets indsættelse ved større voldsprægede uroligheder her i landet. Det nævnte arbejde sker i samarbejde med politiets personaleorganisationer.

Rigspolitichefen har i den forbindelse oplyst, at der på grundlag af de indvundne erfaringer i de senere år bl.a. er anskaffet et større antal indsatsdragter, der er resistente over for åben ild, ligesom der er anskaffet et større antal beskyttelsesbeskyttelsesjoller og hjelme.

Det kan endelig oplyses, at der ikke er aktuelle overvejelser om at indføre brug af gummi-kugler.

Spm. nr. S 417

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (20/1 89) af:

Hjortnæs (S):

»Har ministerens embedsapparat ikke på noget tidspunkt før den 12. december 1988 gjort ministeren opmærksom på, at der kunne være særlige juridiske og økonomiske problemer forbundet med at nedlægge Blågård Seminarium, Marselisborg Seminarium og Esbjerg Seminarium?«

Begrundelse

Man må gå ud fra, at Undervisnings- og Forskningsministeriet sidder inde med en sådan viden og ekspertise, at ministeriet automatisk undersøger, hvad der må foreligge af deklamationer, aftaleforhold og/eller andre juridiske forpligtelser, der kan få betydning for dispositioner truffet inden for ministerens ansvarsområde.

Spørgeren er klar over, at lov om offentlighed i forvaltningen ikke omfatter loves eller ændringsforslags forarbejder, og hvad der ellers måtte foreligge i departementet af arbejds-papirer.

Men behandlingen af lovforslag nr. L 124 om seminarienedlæggelser har været helt usædvanlig.

Af hensyn hertil, og når henses til ministerens udtalelser til offentligheden om lovforslaget, går spørgeren ud fra, at ministeren ikke har noget imod at give de ønskede oplysninger.

Svar (27/1 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

De embedsmænd i Undervisnings- og Forskningsministeriet, som er særlig sagkyndige i seminariespørgsmål, herunder vedrørende seminariernes økonomi og ejendomsforhold, deltog ikke i de politiske forhandlinger den 7. og 8. december 1988, som førte til forliget om ændringsforslagene i Uddannelsesudvalgets betænkning af 9. december 1988. Men de orienterede mig umiddelbart efter om de problemer, ændringsforslaget vedrørende Blågård Statsseminarium kunne give anledning til, uden at de dog med sikkerhed kunne fastslå, hvilke retlige følger en gennemførelse af ændringsforslaget ville få. Derfor blev Justitsministeriets lovfædeling inddraget i sagen.

Jeg har intet at bebryde mine embedsmænd i denne forbindelse.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Med hensyn til Esbjerg Seminariums påstand om ekspropriation er denne blevet afvist såvel af mine embedsmænd som af Justitsministeriet.

Og med hensyn til Marselisborg Seminariums påstand om, at en nedlæggelse af seminariet ville påføre staten et tab på ca. 20 mio. kr. – en påstand, der fremkom så sent som den 16. januar 1989 – er denne blevet tilbagevist mundtligt den 17. januar 1989 i samrådet i Uddannelsesudvalget. Embedsmændene påpegede her, at det ikke ville være staten, men i givet fald seminariet selv, der ville lide et formuetab som følge af de forpligtelser, det havde påtaget sig som selvejende institution.

Jeg henviser i øvrigt til min skriftlige besvarelse af Uddannelsesudvalgets spørgsmål 100 vedrørende lovforslaget (vedlægges som bilag).

Bilag

Uddannelsesudvalget (L 124 – bilag 93)

Skrivelse af 17. januar 1989

Spørgsmål 100:

»Ministerens kommentarer udbedes til henvendelserne fra borgmester Thorkild Simonsen (bilag 87) og Marselisborg Seminarium (bilag 85).«

Svar:

Jeg kan bekræfte, at Århus Kommune kan kræve de grunde, hvorpå Marselisborg Seminariums bygninger er opført, tilbageskødet til til kommunen imod betaling af den oprindelige købesum på 121.230 kr. uden renter, såfremt bygningerne anvendes til andet formål end seminarieundervisning. Århus Kommune er i så fald endvidere berettiget til, såfremt der ikke træffes aftale om kommunens overtagelse af bygningerne, at overtage disse uden vederlag.

De bestemmelser i skøderne, som hjemler kommunen denne tilbagekøbsret, skal imidlertid udtrykkelig *respekttere størst mulig 1. og 2. prioritet i lån af offentlige midler og statslån*, jf. § 7, stk. 3, i betinget skøde af 21. juli 1959 (bilag 87, side 5) og påtegning af 16. juni 1969 på betinget skøde af 27. oktober 1967 (bilag 87, side 11–12). Dette betyder, at kommunen ved en eventuel overtagelse af seminariets grund og bygninger samtidig skal overtage eller indfri prioritetsgælden, herunder statslånet.

Jeg gør endvidere opmærksom på, at Marselisborg Seminarium i tilfælde af, at institutionen måtte blive ophævet, ikke uden Undervisningsministeriets samtykke kan træffe bestemmelse om ejendommens afhændelse eller bygningernes brug til andet formål, jf. udateret deklaration (bilag 87, side 18).

Jeg beklager, at jeg ikke inden samrådet den 17. januar 1989 havde haft lejlighed til at gennemlæse bilag 87, som først er modtaget i ministeriet samme dag.

Mine bemærkninger under samrådet til Marselisborg Seminariums henvendelse (bilag 85) vedrørende en eventuel manglende indfrielse af statslånet på ca. 4 mio. kr. falder dermed bort. Jeg fastholder derimod udtalelsen om, at et eventuelt værditab ved ejendommens vederlagsfri overdragelse til kommunen påføres den selvejende institution Marselisborg Seminarium og *ikke* staten.

Jeg kan endvidere tilføje, at der *kan* blive tale om et tab for staten på ca. 1,8 mio. kr. som følge af, at statens tilgodehavende hos institutionen for de siden 1. april 1970 betalte afdrag på prioritetsgæld ikke er sikret ved tinglyst pant i institutionens ejendom.

Spm. nr. S 418

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (18/1 89) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren oplyse, om der blandt de nedlagte seminarier skulle være bygninger, som er velegnede til brug for en politiskole til afløsning af den gamle politiskole?«

Begrundelse

I forbindelse med nedlæggelse af seminarier har ministeren udtalt, at bygningerne skulle bruges bl.a. til undervisningsformål. Uddannelsen af danske politifolk har i mange år lidt under trange lokaleforhold, som bl.a. har medført, at man har måttet dele undervisningen på flere undervisningssteder.

Med nedlæggelse af seminarierne mener spørgeren, at der måtte være lokaler til rådighed, som eventuelt kunne bruges til undervisningslokaler for politiet, således at politiets undervisning bliver samlet i en og samme bygning.

Svar (27/1 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Der er i øjeblikket ikke taget endelig stilling til anvendelsen af de bygninger, der forventes at blive ledige efter vedtagelsen af lovforslaget om nedlæggelse og sammenlægning af seminarier (L 124). En af grundene hertil er, at ministeriet ikke uden videre frit kan disponere over de private selvejende institutioners ejendom, og at der også for statsseminariernes vedkommende vil være behov for en drøftelse med de lokale myndigheder, før det endeligt afgøres, hvad der skal placeres i de ledige bygninger.

Det er helt klart, at der især i de større byer er mange anvendelsesmuligheder for de ledige bygninger, og vi vil i ministeriet snarest muligt søge at få afklaret, hvilke løsninger der vil være de mest hensigtsmæssige.

Vi vil i dette arbejde inddrage Politiskolen i overvejelserne, og jeg vil ikke på forhånd udelukke, at der er ledige seminariebygninger, som kan opfylde Politiskolens behov.

Da Politiskolen hører under Justitsministeriet, vil jeg i givet fald kontakte justitsministeren om spørgsmålet.

Spm. nr. S 419

Til *sundhedsministeren* (18/1 89) af:

Inger Harms (SF):

»Finder ministeren, at det er acceptabelt, at et dansk firma bearbejder importeret fiskekonserves eller importerede frosne rejer på den måde, som direktøren for firmaet Rømø Muslinge Compagni hævder de gør, for derefter at eksportere varen med ny datomærkning og den lille havfrue som varemærke, eller vil ministeren medvirke til, at disse forhold ændres til gavn for forbrugerne?«

Begrundelse

Der henvises til artikler i Ekstra Bladet bl.a. den 18. januar 1989 samt spørgerens spørgsmål til fiskeriministeren (nr. S 360 og S 361), til miljøministeren (nr. S 358) og til sundhedsministeren (nr. S 359).

Her kommenteres først og fremmest forbrugernes sundhed, men også handelsmoral samt Danmarks ry som tillidvækkende eksportnation.

Hvis ministeren finder, at omtalte metode er ulovlig, vil ministeren da tage initiativ til, at noget sådant bliver stoppet i fremtiden?

Spørgeren er af den opfattelse, at det allerede er forbudt, f.eks. ifølge levnedsmiddellovens § 23, som omhandler vildledning af forbrugerne.

I øvrigt svarer ministeren ikke i spm. nr. S 359 på, hvilke sundhedsmæssige konsekvenser det kan have at optø frosne skaldyr og derefter fryse dem ned igen.

Svar (26/1 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Som nævnt i mit svar på spørgsmål nr. S 359 henhører den konkrete sag under Fiskeriministeriets område. Jeg oplyste også, at det ikke i sig selv efter levnedsmiddelloven ville være ulovligt at oparbejde en råvare produceret på et tidligere tidspunkt og påføre produktet en dato, der angiver, hvornår produktet er pakket i detailpakning.

Det er en selvfølge, at man ikke lovligt kan give forbrugerne det indtryk, at en sådan vare er produceret af friske råvarer eller lignende, ligesom det ikke er lovligt at give forbrugerne det indtryk, at der er tale om råvarer af en bestemt nationalitet, hvis dette ikke er tilfældet. Dette fremgår af levnedsmiddellovens § 23, som spørgeren henviser til. Denne bestemmelse gælder imidlertid ikke, hvis der i den særlige lovgivning, der administreres af Fiskeriministeriet og Landbrugsministeriet, om bestemte levnedsmidler er fastsat bestemmelser, som er mindst lige så strenge.

I det tilfælde, spørgeren henviser til, er der i § 5 i lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer fastsat en bestemmelse, der er lige så streng som levnedsmiddellovens § 23.

Det er således fiskeriministeren, der efter lovgivningen har ansvaret for at bedømme lovligheden i den konkrete sag.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvilke sundhedsmæssige konsekvenser det kan have at optø frosne skaldyr og derefter fryse dem igen, kan jeg oplyse, at det er en sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig fremgangsmåde, forudsat det foregår under kontrollerede forhold på autoriserede virksomheder.

Kvalitetsmæssigt kan der ske en forringelse, når levnedsmidler optøs og genindfryses. Det er som nævnt i min tidligere besvarelse producenten, der har ansvaret for, at også kvaliteten

[Sundhedsministeren]

er i orden i hele den angivne holdbarhedsperiode. Kontrollen med, at producenterne lever op til disse krav, påhviler i henhold til levnedsmiddeleven kommunerne. I dette konkrete tilfælde påhviler kontrolansvaret myndighederne under Fiskeriministeriet.

Endelig kan det oplyses, at der i december 1988 er vedtaget et EF-direktiv om dybfrosne levnedsmidler, hvoraf det af artikel 3 fremgår, at råvarer, som anvendes til fremstilling af dybfrostvarer, skal være af sund og sædvanlig handelskvalitet samt have den fornødne friskhed.

Det er min opfattelse, at Danmark allerede i dag søger at leve op til disse krav, og at myndighederne også af hensyn til vores levnedsmiddeleksport udfolder store bestræbelser for at sikre forbrugerne varer af en høj sundhedsmæssig og kvalitetsmæssig standard.

Spm. nr. S 421

Til *socialministeren* (19/1 89) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse de gennemsnitlige daginstitutionstakster i foråret 1985 og i foråret 1989?«

Begrundelse

I foråret 1985 indgik en række partier aftale om skattereformen. En integreret del af reformen var børnefamilieydelsen, som dengang fastsattes til 5.000 kr. årligt. Det er min opfattelse, at børnefamilieydelsen dengang dækkede en betydelig større del af daginstitutionstaksterne end i dag, hvor børnefamilieydelsen er pristalsreguleret til 5.500 kr.

Derfor anmoder jeg om at få oplyst den gennemsnitlige daginstitutionstakst i 1985 og 1989, så jeg derigennem har et grundlag for at bedømme omfanget af børnefamilieydelsens udhuling.

Taksten bedes opdelt på vuggestuer, børnehaver og fritidshjem.

Svar (27/1 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Generelt kan det oplyses, at daginstitutionstakster fastsættes for et helt år ad gangen, jf. bistandslovens § 73, stk. 4. Der er således i de nedenfor nævnte størrelser tale om de årlige takster.

Danmarks Statistik er i færd med at gennemføre den sociale ressourcetælling med tællingsdato den 11. januar 1989. I denne tælling indgår også de kommunale takster på daginstitutionsområdet. Danmarks Statistik har således ikke offentliggjort 1989-taksterne. Socialministeriet har derfor måttet bygge på 1988-taksterne.

I nedenstående tabel er 1988-taksterne for vuggestuer, børnehaver og fritidshjem sammenlignet med 1985-taksterne. Der er yderligere foretaget en indeksering på grundlag af forbrugerpristallets udvikling, der illustrerer taksternes realværdiudvikling:

Månedlige takster for børns ophold i daginstitution 1988 og 1985 ekskl. fradrag af friplads og søskendemoderation i løbende priser og som deflateret indeks

	Vuggestue kr.	Børnehave kr.	Fritidshjem kr.
1985	1.103	799	501
1988	1.276	936	616
Indekseret mål (1985 = 100):			
1985	100	100	100
1988	116	117	123
Deflateret mål:			
1988	102	103	108

Som det ses af ovenstående deflaterede mål for taksternes udvikling 1985-88, er de steget en smule hurtigere end forbrugerpriserne. Især fritidshjemstaksten er steget betragteligt mere end forbrugerpriserne.

Spm. nr. S 426

Til *socialministeren* (19/1 89) af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Vil ministeren overveje muligheden af over for de kommunale socialforvaltninger at præcisere deres forpligtelse til at yde råd og vejledning til borgerne, når der er behov herfor?«

Begrundelse

Af en række henvendelser fremgår det, at folk undertiden har svært ved at få en helt almindelig og rimelig rådgivning ved henvendelse til deres kommunale socialforvaltning. Det drejer sig ikke om mennesker med krav om fle-

[Mimi Jakobsen]

re eller større ydelser, men derimod med behov for simpel oplysning eller en hjælpende hånd.

Blandt eksemplerne kan fremhæves en familie med et 3-årigt leukæmiramt barn, der er indlagt på Rigshospitalet. Familien ønsker med god grund at vide, hvordan den bedst håndterer situationen ved barnets udskrivning.

I et andet tilfælde drejer det sig om en førtidspensionist med skader efter arbejde med opløsningsmidler, der ikke kan klare læsning/udfyldelse af papirer, som samfundet kræver borgerens medvirken til.

Der er formentlig tale om et begrænset omfang af en form for manglende imødekommenhed over for borgerne. Men da det netop drejer sig om mennesker, der enten ikke mere kan selv eller befinder sig i en akut uoverskuelig og belastende situation, er det særlig beklageligt, når der forekommer svigt.

Svar (31/1 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Det fremgår af bistandsloven, at der er en forpligtelse for det sociale udvalg til at tilbyde vejledning og rådgivning til enhver, som må antages at trænge hertil.

Bistandslovens § 28 lyder således:

»Det sociale udvalg kan tilbyde enlige og familier vederlagsfri løbende vejledning og rådgivning og er forpligtet til ved opsøgende virksomhed at rette sådant tilbud til enhver, som må antages at trænge hertil. Målet for vejledningsarbejdet er at hjælpe de pågældende over øjeblikkelige vanskeligheder og på længere sigt sætte dem i stand til at løse opstående problemer ved egen hjælp. Vejledningen kan ydes alene eller i forbindelse med anden hjælp eller bistand.«

Af Socialministeriets cirkulære af 12. december 1986 om rådgivning og vejledning efter bistandsloven fremgår, at der fra det sociale udvalgs side må drages omsorg for, at tilbudet om åben, vederlagsfri vejledning og rådgivning bliver kendt som en hjælpeforanstaltning, der er til rådighed for alle. Dette kan bl.a. ske gennem annoncering, fremlæggelse af brochurer m.v.

Det fremgår også af cirkulæret, at der specielt må lægges vægt på at sikre, at svage eller truede personer eller familier også reelt får let adgang til vejledning og rådgivning. Som eksempler er nævnt førtids- og folkepensionister, børnerige familier, ungdomsgrupper og indvandrere.

Om den opsøgende virksomhed siges i cirkulæret, at forpligtelsen går ud over en blot information om muligheden for vejledning og rådgivning, idet der over for enhver, der må antages at trænge dertil, er en pligt til at fremsætte et så konkret tilbud om vejledning og rådgivning, at klienten kan forstå, at der er tale om et reelt tilbud om hjælp til løsning af problemerne.

Jeg mener således, at kommunernes forpligtelse til at yde råd og vejledning er tilstrækkelig klart præciseret.

Da råd og vejledning er en ydelse efter bistandsloven, kan klager over afslag herpå indbringes for amtsankenævnet, i Københavns og Frederiksberg Kommuner for Den Sociale Ankestyrelse efter bistandslovens almindelige klagereregler.

Klage over en kommunes generelle service-niveau på rådgivningsområdet skal rettes til de sociale tilsynsmyndigheder, dvs. Socialstyrelsen som 1. instans og Socialministeriet som 2. instans.

Tilsynsmyndighederne kan dog ikke gribe direkte ind over for kommunerne, men kan alene give henstillinger og vejledning.

Er der tale om, at personalet i en kommune ikke lever op til kommunens almindelige serviceniveau – herunder med hensyn til råd og vejledning – skal klager herover rettes til borgmesteren eller kommunalbestyrelsen.

Jeg kan tilføje, at jeg i forbindelse med de overvejelser, der finder sted om ændringer på arbejdsskadeforsikringsområdet, er meget opmærksom på specielt de hjerneskadedes problemer.

Spm. nr. S 429

Til *industriministeren* (20/1 89) af:

Ingrid Kjældgaard (FP):

»Kan ministeren gøre rede for, hvilke institutioner under Industri- og Handelsstyrelsen der er blevet privatiseret, hvor store beløb disse har indbragt statskassen, samt oplyse, hvilke institutioner der fremover ønskes privatiseret og det forventede provenu heraf?«

Begrundelse

Afdelingschef i Industriministeriet Hagen Jørgensen har over for dagbladet Politiken den 12. januar 1989 bekræftet, at Industriministeriet har solgt aktiviteter fra Industri- og Handels-

[Ingrid Kjældgaard]

styrelsen, og at endnu en aktivitet skal sælges fra.

Svar (1/2 89):

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Som et led i bestræbelserne på at begrænse det statslige personaleforbrug blev det i efteråret 1988 besluttet at søge to aktivitetsområder under Industri- og Handelsstyrelsen overført til privat regi. De to aktiviteter var Filmtjenesten og bedømmelse og overvågning af laboratorier autoriseret af Statens Tekniske Prøvenævn.

Fælles for de to områder er, at overvejelserne om overførsel til ikkestatsligt regi har til formål at begrænse personaleforbruget i Industri- og Handelsstyrelsen. Det har således ikke været hensigten at tilvejebringe et provenu til statskassen gennem overførslen til det ikkestatslige regi.

For Filmtjenestens vedkommende er der tale om en privatisering, idet Dansk Management Center (DMC) med virkning fra 1. januar 1989 har overtaget Filmtjenesten. DMC har overtaget Filmtjenesten med medarbejdere, udstyr og alle aktiviteter.

Industri- og Handelsstyrelsen henvendte sig i efteråret 1988 til en række virksomheder og institutioner, som styrelsen skønnede kunne være interesseret i at overtage Filmtjenesten på vilkår, som både Filmtjenestens personale og Industri- og Handelsstyrelsen kunne acceptere.

Fra styrelsens side er der under forhandlingerne blevet lagt afgørende vægt på, at Filmtjenesten kunne overtages uden væsentlige ændringer i det eksisterende forretningsgrundlag og på vilkår, der ikke stillede medarbejderne ringere end hidtil.

I forbindelse med DMC's overtagelse af Filmtjenesten er der på grundlag af en uvildig vurdering af Filmtjenestens driftsmidler og inventar fastsat en pris herfor, som indebærer, at statskassen får et provenu på knap 100.000 kr. i forbindelse med privatiseringen.

Med hensyn til spørgsmålet om en udlægning af bedømmelse og overvågning af laboratorier autoriseret af Statens Tekniske Prøvenævn føres der for tiden forhandlinger herom.

Som for Filmtjenestens vedkommende er baggrunden et ønske om at begrænse personaleforbruget i Industri- og Handelsstyrelsen, og der vil ikke blive tale om et provenu til statskassen i forbindelse med en udlægning af aktiviteter.

Spm. nr. S 430

Til trafikministeren (20/1 89) af:

Pernille Forchhammer (S):

»Er det fortsat hensigten at gennemføre DSB's genåbningsplan af jernbanelinier inden for de tidligere fastsatte tidsrammer, hvor langt er man i den forbindelse nået med genåbningen af Århus-Hørning-Stilling-linien, og har ministeren overvejet, hvem der i tilfælde af investeringsomkostninger ved genåbninger skal dække disse, samt kender ministeren økonomien bag genåbningen af Århus-Hørning-Stilling-linien?«

Begrundelse

Det forlyder, at netop Århus-Hørning-Stilling-linien skulle være prøvelinien for de øvrige genåbningsprojekter, men at denne er udskudt til engang i 1990'erne på trods af den gode økonomi i projektet og mulighederne for lettelse af landevejstrafikken gennem et øget tilbud inden for den kollektive trafik.

Spørgeren ønsker endvidere ministerens vurdering af, hvordan genåbningen af Århus-Hørning-Stilling-linien vil komme til at påvirke den samlede nærtrafik i området.

Svar (30/1 89):

Trafikministeren (Knud Østergaard):

Genåbning af stationer og baner indgår som element i den række af trafikale serviceforbedringer, som er omtalt i DSB Plan 2000.

Heri er bl.a. anført, at godsbanerne Vojens-Haderslev og Rødebro-Åbenrå samt stationerne Hørning og Stilling er udvalgt som genåbningsprojekter, der skal afprøves de kommende år. Derudover ventes yderligere 6-8 stationer genåbnet i 1990-91. Yderligere udvidelse af betjeningen må afvente 1993-køreplanen.

Genåbningsplanen er tænkt som et forhandlingsudspil over for amtskommuner og kommuner. Realiseringen af planens intentioner afhænger således i høj grad af lokal interesse og enighed mellem de berørte parter om finansieringen og om eventuel regulering af bustrafikken i området.

Siden offentliggørelsen af DSB Plan 2000 i juni 1988 er der sket en vis afklaring af mulighederne for at gennemføre de førstnævnte genåbningsprojekter.

[Trafikministeren]

Hvad angår de sønderjyske baner, er planen om at genåbne disse for persontrafik stillet i bero, indtil etableringen af den faste forbindelse over Storebælt nærmer sig. Dette er sket på baggrund af forslag fra Sønderjyllands Amtsråd samt Haderslev og Åbenrå Kommuner, der ikke på nuværende tidspunkt ønsker at medvirke til realisering af det foreliggende oplæg.

Genåbning af Hørning og Stilling var oprindeligt planlagt at skulle ske i 1989, således at disse stationer kunne betjenes af regionaltoget på strækningen Århus-Hørning-Skanderborg.

Allerede i 1987 fremkom DSB med et udspil herom over for Århus Amtskommune og Hørning og Skanderborg Kommuner, som dog på daværende tidspunkt modtog oplægget med et vist forbehold, mest af økonomiske grunde.

For at nå til en nærmere afklaring tilkendegav DSB i juli 1988 over for de to kommuner, at man fortsat var indstillet på at genåbne de to stationer i 1989, såfremt man relativt hurtigt kunne opnå positivt tilsagn om medvirken hertil.

DSB foreslog samtidig følgende fordeling af udgifterne til stationsanlæggene:

DSB afholder omkostningerne til etablering af selve stationsanlæggene, dvs. perroner, venturerum m.v., samt sørger for drift og vedligeholdelse af disse.

Kommunerne afholder omkostningerne til etablering af nødvendige faciliteter uden for DSB's arealer, dvs. parkeringspladser, adgangsveje, beplantning m.v.

DSB har endvidere forudsat, at der såvel i Hørning som i Stilling etableres gangbro over sporene som adgangsvej fra byen til perronerne. Fordelingen af udgifterne hertil forventes afgjort ved forhandling.

I brev af 7. oktober 1988 har Skanderborg Kommune på de tre parters vegne (Århus Amtskommune, Hørning Kommune og Skanderborg Kommune) meddelt DSB, at man er positiv over for en genåbning af de to stationer, at kommunerne vil afholde udgifterne til anlægsarbejder, der falder uden for DSB's arealer, og at man er indforstået med at deltage i en arbejdsgruppe, såfremt DSB tager initiativ til nedsættelse af en sådan.

DSB har på den baggrund i brev af 3. november 1988 svaret, at det af tidsmæssige grunde må anses for urealistisk at satse på en genåb-

ning ved køreplansskiftet maj 1989, og at planerne om genåbning af de to stationer nu i stedet må baseres på køreplansskiftet 1990. Endvidere har DSB tilkendegivet at ville komme med forslag til en arbejdsgruppe i begyndelsen af 1989.

Om økonomien bag projektet kan jeg oplyse, at investeringerne i nye stationsanlæg udgør ca. 2 mio. kr. pr. station, hvortil kommer godt 1 mio. kr. til gangbro.

DSB's driftsomkostninger ved betjening af de to stationer forøges med ca. 1,1 mio. kr. pr. år. Merindtægterne fra de nye passagerer er skønnet til i alt ca. 2,7 mio. kr. pr. år. I det økonomiske overslag er ikke medregnet omkostninger til eventuel indsættelse af ekstra materiel.

Det er min umiddelbare vurdering, at togbetjeningen af Hørning og Stilling, som altså nu søges realiseret i 1990, vil give den kollektive trafik på strækningen et væsentligt kvalitetsløft. Befolkningen vil samtidig få flere valgmuligheder.

Genåbningen af de to stationer forventes ikke at påvirke den øvrige nærtrafik på strækningen i nævneværdig grad. I hvilket omfang den nuværende ret tætte busdrift på strækningen Århus-Skanderborg til sin tid skal tilpasses, må Århus Amtskommune træffe afgørelse om.

Til slut vil jeg gerne oplyse, at Tønder Kommune, Sønderjyllands Amtskommune og DSB for tiden arbejder på at få etableret et nyt standsningssted, Tønder Nord, allerede fra sommeren 1989.

De øvrige planer om genåbning af stationer i 1990 har desværre måttet udskydes til 1991. Dette hænger sammen med den forsinkede levering af de nye IC/3-tog, der medfører, at iværksættelse af den ny køreplan, som skal gøre det muligt at betjene de nye stationer, må skubes et år.

Spm. nr. S 432

Til justitsministeren (23/1 89) af:

Duetoft (CD):

»Finder ministeren, at Dansk Flygtningehjælps rapport af 4. januar 1989 om forholdene i Ungarn for rumænske flygtninge er tilstrækkeligt grundlag for at træffe en beslutning om Ungarn som første modtagerland?«

[Duetoft]

Begrundelse

Flygtningenævnet skal i den kommende tid afgøre en række sager om rumænske flygtninges ophold i Danmark. Hvis ophold nægtes, vil flygtningene blive sendt tilbage til Ungarn. Både på grund af det nære forhold mellem de to Warszawapagtlande, Rumænien og Ungarn, og den ikke offentliggjorte grænseaftale mellem de to lande, hvilken er nævnt i rapporten, kan man sætte alvorlige spørgsmålstejn ved Ungarns stabilitet i forhold til flygtningespørgsmålet.

Da flygtningehjælpens rapport ifølge dagspressen vil få en meget central placering i forbindelse med nævnets afgørelse, ønsker spørgeren ministerens vurdering af, om ministeren finder, at denne rapport alene kan danne baggrund for en beslutning.

*Svar (1/2 89):***Justitsministeren (H. P. Clausen):**

Det er Direktoratet for Udlændinge, som efter udlændingelovens § 7 i 1. instans tager stilling til, om der kan meddeles asyl. Direktoratets afgørelse kan – medmindre ansøgningen skønnes åbenbart grundløs – indbringes for Flygtningenævnet.

Direktoratet for Udlændinge og Flygtningesnævnet afgør de enkelte ansøgninger om asyl ud fra en samlet vurdering af alle sagens omstændigheder og de foreliggende oplysninger om forholdene i hjemlandet eller et eventuelt 1. asylland.

Justitsministeriet kan således hverken delta-ge i den enkelte asylsags oplysning eller afgørelse.

Spm. nr. S 433 Til *justitsministeren* (23/1 89) af:**Duetoft (CD):**

»Vil ministeren overveje at fremsætte lovfor-
slag om skærpede straffe ved vold, hærværk og
tyverier, der foretages som led i politiske aktio-
ner?«

Begrundelse

Vold, hærværk og tyverier i politisk øjemed er i de sidste år taget til i antal. BZ-bevægelser, angreb på Shellstationer, forgiftning af madva-

rer i forretninger og lignende er blevet daglig-
dags foreteelser, navnlig i de større byer. Tidli-
gere tiders erfaring for, at demokratier i for ringe grad reagerede mod grupper, der med vold og ulovlige metoder søgte indflydelse, tyder på, at kun klare svar fra folkestyret over for sådanne grupper kan hindre videre problemer.

Spørgeren ønsker derfor oplyst, om ministe-
ren vil overveje skærpede straffe som et af de signaler, det demokratiske Danmark udsender for at vise, at vi accepterer ytringsfrihed, men ikke politisk vold.

*Svar (27/1 89):***Justitsministeren (H. P. Clausen):**

For så vidt angår spørgsmålet om skærpelse af straffene for *vold* kan jeg henvise til det forslag vedrørende vold og børnepornografi (L 110), der blev fremsat den 17. november 1988, og som i bemærkningerne indeholder en tilkendegivelse om, at straffene i visse grovere sager om vold bør skærpes. Denne tilkendegivelse vandt bred tilslutning i Folketinget under forslaget første behandling den 24. november 1988.

Med hensyn til straffen for *hærværk* bemærkes, at straffelovens § 291, stk. 2, giver mulighed for at idømme helt op til 4 års fængsel i alvorlige hærværkssager. Er der tale om ødelæggelse af fødevarer ved tilsætning af gift, vil der efter omstændighederne kunne straffes i sammenstød med andre bestemmelser, herunder straffelovens § 187, der har en strafferamme på fængsel indtil 10 år. Forvoldes der ildebrand på tankstationer, er der efter straffelovens § 181 mulighed for at idømme straffe af fængsel indtil 6 år. Under særlig skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i 10 år. Sker brandstiftelsen under omstændigheder, hvor gerningsmanden indser, at andres liv derved udsættes for overhængende fare, eller sker det med forsæt til at volde omfattende ødelæggelse eller til at befordre oprør, plyndring eller anden sådan forstyrrelse af samfundsordenen, er straffen fængsel indtil på livstid, jf. straffelovens § 180.

Den ordinære strafferamme for *tyveri* er hæfte eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Er tyveriet af grov beskaffenhed, kan straffen stige til fængsel i 4 år, jf. straffelovens § 286, stk. 1.

Ved den konkrete strafudmåling inden for de angivne strafferammer skal der efter den gene-

[Justitsministeren]

relle bestemmelse i straffelovens § 80 bl.a. tages hensyn til gerningsmandens bevæggrunde (motiv) til forbrydelsen. Efter § 80, stk. 2, er det i almindelighed en skærpende omstændighed, at forbrydelsen er udført af flere i forening.

Det er min opfattelse, at de eksisterende strafferammer og strafudmålingsregler giver mulighed for at idømme passende strenge straffe i grove sager om vold, hærværk og tyveri, herunder også i sager, hvor gerningsmanden forsøger at retfærdiggøre sin forbrydelse med et påstået politisk motiv.

Spm. nr. S 435

Til *justitsministeren* (23/1 89) af:

Fischer (KF):

»Giver Ramadan Iljazoskis flugt fra Køge arrest den 22. januar 1989 ministeren anledning til over for kriminalforsorgen at ændre eller indskærpe reglerne for anbringelse af og opsyn med farlige arrestanter, især med sigtede i forbindelse med alvorlig narkotikakriminalitet?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen (Berlingske Tidende den 23. januar 1989) flygtede en jugoslav, der sigtes for omfattende narkotikahandel, fra Køge arrest den 22. januar 1989.

Politiet har i den forbindelse udtalt, at flugten har en meget negativ indvirkning på den videre efterforskning i en omfattende narkotikasag.

Justitsministeren bedes på den baggrund oplyse, hvorledes de nuværende regler for formodede farlige arrestanter kan gøres mere effektive.

Svar (27/1 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Indledningsvis finder jeg grund til at anføre, at jeg finder det meget beklageligt, at det har været muligt for den pågældende varetægtsfængslede at undvige fra arresthuset. Jeg finder det navnlig uheldigt, såfremt undvigelsen, således som det er refereret af spørgeren i begrundelsen for spørgsmålet, får en meget negativ indvirkning på den videre efterforskning i den omfattende straffesag, hvori den pågældende er fængslet.

Varetægtsarrestanter anbringes i kriminalforsorgens arresthuse (og Københavns fængsler) og er ifølge retsplejeloven under opholdet alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af varetægtsfængslingsøjemed eller opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet. Varetægtsarrestanter har derfor, så vidt det er muligt, adgang til fællesskab med andre indsatte, herunder fælles gårdtur, medmindre retten har truffet bestemmelse om isolation af den pågældende.

For så vidt angår særlig undvigelsestruede indsatte, herunder varetægtsarrestanter, er der efter de gældende regler mulighed for at anbringe de indsatte i enrum for at forebygge undvigelser. Selv om reglerne ikke indeholder nogen tidsmæssig begrænsning af adgangen til at holde indsatte isoleret for at imødegå risiko for undvigelse, vil det dog nok være betænkeligt at benytte denne administrative mulighed til at holde indsatte i isolation igennem meget lang tid.

Herudover er der mulighed for at overføre undvigelsestruede indsatte til andet arresthus for at mindske risikoen for undvigelse.

I ganske særlige tilfælde kan der imidlertid være grund til at træffe yderligere sikringsmæssige foranstaltninger over for enkelte særlig undvigelsestruede og meget farlige indsatte.

På baggrund af forskellige undvigelser i efteråret 1988, hvor der blev anvendt meget alvorlige trusler på liv og helbred med pistol over for fængselspersonalet, overvejer Direktoratet for Kriminalforsorgen for tiden, hvilke yderligere foranstaltninger der kan træffes over for disse meget farlige indsatte. Det forudsættes, at det alene drejer sig om en meget lille gruppe indsatte.

I det aktuelle tilfælde havde politiet vurderet, at den pågældende varetægtsfængslede ikke var særlig undvigelsestruet, og der var i øvrigt ikke grundlag for at henføre den pågældende til den ovenfor nævnte kategori af meget farlige indsatte. Han var heller ikke undergivet isolation i henhold til rettens bestemmelse og var derfor undergivet de samme sikkerhedsforanstaltninger som andre indsatte i arresthuset. Dette indebærer som nævnt mulighed for et vist fællesskab med andre indsatte, herunder fælles gårdtur. Undvigelsen fandt sted i forbindelse med gårdtursafvikling i arresthuset, hvor der den pågældende dag var 27 indsatte på

[Justitsministeren]

gårdtur fordelt i fire gårde under opsyn af to fængselsbetjente. Da der opstod uro i en af gårdene, måtte den ene fængselsbetjent koncentrere sin opmærksomhed om denne gård, mens den anden fængselsbetjent på skift holdt øje med de øvrige. I denne periode lykkedes det den indsatte at undvige gennem trådnettet, som var gennemklippet.

Politiet undersøger for tiden de nærmere omstændigheder i forbindelse med selve undvigelsen, herunder om den pågældende har fået hjælp udefra.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil endvidere undersøge, om der er begået fejl af personalet i forbindelse med undvigelsen.

Spm. nr. S 436

Til *justitsministeren* (23/1 89) af:

Margrete Auken (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at tilladelsen til at slukke for respiratoren hos et menneske, hvis hjerne er ødelagt, ikke behøver lovændring?«

Begrundelse

Under førstebehandlingen af L 47, forslag til lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. (1987-88, 1. samling) blev den daværende justitsminister spurgt og bekræftede dengang, at det var lovligt. Hertil kommer det indlysende argument, at de fleste nyretransplantationer vil umuliggøres, hvis ikke det var lovligt.

Spørgsmålet stilles for at få tydeliggjort, at det, en ny lovgivning først og fremmest tilsigter, er adgangen til at muliggøre transplantationsindgreb uden at slukke for respiratoren.

Svar (27/1 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Justitsministeriet kan bekræfte, at det efter den gældende retstilstand ikke er i strid med almindeligt anerkendte principper for lægers handlemåde at indstille lægelig behandling, herunder brug af respirator, når uopretteligt ophør af al hjernefunktion er konstateret hos en person.

Denne retstilstand bygger på, at det gennem en konkret lægelig undersøgelse er fastslået, at al hjernefunktion er uopretteligt ophørt, og at behandling af patienten dermed er udsigtsløs, fordi den blot vil forlænge en igangværende

dødsproces og (hjerne)døden i øvrigt er nært forestående.

Spm. nr. S 438

Til *justitsministeren* (24/1 89) af:

Leif Hermann (SF):

»Skal ministerens svar på spørgsmål nr. S 402 forstås således, at der i konkrete situationer er foretaget ransagninger af politi eller efterretningstjeneste, uden at den, hos hvem ransagningen har fundet sted, er underrettet i overensstemmelse med retsplejelovens regler herom?«

Begrundelse

Der henvises til svaret på spørgsmål nr. S 402.

Svar (1/2 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Som anført i besvarelsen af 20. januar 1989 af spørgsmål nr. S 402 finder retsplejelovens almindelige regler vedrørende ransagning også anvendelse i relation til Politiets Efterretningstjeneste. Dette gælder også bestemmelserne i retsplejelovens § 748 med hensyn til, i hvilket omfang sigtede skal underrettes om retsmøder.

Spm. nr. S 439

Til *justitsministeren* (24/1 89) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at det var arkitektoniske hensyn, som var årsag til, at man undlod at bygge en flugtsikker mur omkring Køge arrest, og vil ministeren sørge for, at Køge arrest får bygget en flugtsikker mur, således at udefra kommende flugthjælpere ikke har så let adgang til Køge arrest, som det er tilfældet i dag?«

Begrundelse

Da Køge arrest blev opført i 1977, blev der ikke bygget en flugtsikker mur rundt om bygningen ud mod Ringvejen af arkitektoniske grunde, uagtet der rent grundmæssigt var rigelig plads til en mur eller i det mindste et hegn ud mod Ringvejen.

Den manglende sikring har haft den følger-virkning, at uvedkommende har været i stand

[Knut Lind]

til at kontakte indsatte og eventuelt hjælpe indsatte til flugt til skade for retssikkerheden og for politiets bestræbelser for at bekæmpe narkokrimaliteten.

Svar (1/2 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Jeg kan oplyse, at der i forbindelse med opførelsen af arresthuset i Køge blev bygget en mure omkring gårdtursarealet, dels omkring en udsigtsgård. Begge vender ud mod Ringvejen.

Højden på disse mure blev alene bestemt på baggrund af de principper og standarder, som Justitsministeriet følger ved opførelser, moderniseringer m.v. af kriminalforsorgens arresthuse. Murene er ca. 3,35 m høje, hvilket svarer til højden på murene ved arresthusene i øvrigt. Det var således hverken arkitektoniske hensyn eller kommunale krav, der var bestemmende for fastsættelsen af højden på de pågældende mure.

Jeg kan endvidere oplyse, at der ved den overvejende del af kriminalforsorgens arresthuse ikke er etableret nogen egentlig ringmur. Arresthuset i Køge adskiller sig således ikke sikkerhedsmæssigt fra kriminalforsorgens øvrige arresthuse.

Gårdtursarealerne er normalt det eneste område, hvor de indsatte kommer uden for selve arresthusbygningen. Disse arealer er i Køge arresthus sikret ved hjælp af en almindelig mur samt opsyn fra personalet på tilsvarende måde som i de øvrige arresthuse. Under normale omstændigheder vil det med disse sikkerhedsmæssige foranstaltninger derfor ikke være muligt for de indsatte at opnå kontakt, hjælp m.v. fra udefra kommende personer.

Såfremt der skal etableres fuldstændig sikkerhed i kriminalforsorgens arresthuse mod, at udefra kommende personer kan komme i nærheden af gårdtursarealerne m.v., vil dette efter Justitsministeriets opfattelse være forbundet med så væsentlige økonomiske omkostninger, at disse ikke står i rimeligt forhold til den forøgede sikkerhed, sådanne foranstaltninger måtte medføre.

Justitsministeriet skal i øvrigt henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. S 435 af 23. januar 1989 fra medlem af Folketinget Fischer (KF).

Spm. nr. S 441

Til *justitsministeren* (24/1 89) af:

Nør Christensen (CD):

»Hvilke planer har ministeren med henblik på at øge muligheden for, at vidner kan være anonyme?«

Begrundelse

Det har vist sig i en række tilfælde såvel under retssager som efter domsafsigelser, at mennesker direkte er blevet forfulgt eller har følt sig forfulgt som følge af vidneforklaring for domstolene.

Svar (2/2 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Som det er spørgeren bekendt, fremsatte justitsministeren i foråret 1986 på grundlag af en betænkning fra Retsplejerådet et lovforslag om, at der skulle være mulighed for i undtagelsestilfælde at hemmeligholde et vidnes identitet for den tiltalte, forudsat det er uden betydning for tiltaltes forsvar.

Forslaget blev ikke vedtaget, idet et flertal i Folketinget uden om de daværende regeringspartiers stemmer vedtog et lovforslag fra SF og VS om et totalt forbud mod anonyme vidner.

Justitsministeriet anmodede sidste år rigsadvokaten, Politimesterforeningen og politidirektøren i København om efter en gennemgang af praksis at afgive en udtalelse om politiets og anklagemyndighedens erfaringer med de nye regler.

Når dette materiale er modtaget og vurderet, vil jeg på baggrund heraf tage stilling til, hvorvidt der er grundlag for at søge ændrede regler gennemført på dette område, og i givet fald fremsætte lovforslag herom til efteråret.

Jeg kan i øvrigt nævne, at der i 1987 blev indsat en bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter et vidnes bopæl kan hemmeligholdes for den tiltalte, såfremt afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler derfor og det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar.

Spm. nr. S 446

Til *justitsministeren* (25/1 89) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om kriminalforsorgen har gennemført en ordning, således at fanger, der tidligere har forsøgt at flygte, anbringes i særligt sikrede arresthuse, og - i be-

[Kirsten Jacobsen]

nægtende fald – vil ministeren tage skridt til at gennemføre en sådan ordning?»

Begrundelse

Den 23. september 1988 svarede ministeren på mit spørgsmål nr. S 427, at kriminalforsorgen overvejer at lade særlig undvigelsestruede fanger afsone i særligt sikrede arresthuse.

Der henvises til forsiden af B.T. den 24. januar 1989 og artiklen inde i bladet, hvor en særlig farlig narkotikagangsters flugt fra Køge arrest beskrives.

Svar (2/2 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

I fortsættelse af Justitsministeriets svar af 23. september 1988 på spørgsmål nr. S 427 kan jeg oplyse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen er ved at have udarbejdet et regelsæt, som kan finde anvendelse over for nærmere bestemte indsatte, der er dømt for farlig kriminalitet, og som under indsættelse er undvejet eller har forsøgt at undvige ved hjælp af farlige metoder, og som fortsat antages at frembyde en undvigelsesrisiko.

Reglerne vil efter direktoratets skøn kun komme til at omfatte ganske få indsatte.

En eventuel iværksættelse af reglerne forudsætter, at der er tilvejebragt nogle særligt sikrede afsnit i de lukkede fængsler og nogle særligt sikrede celler i et antal egnede arresthuse.

En arbejdsgruppe fra direktoratet har drøftet de praktiske og økonomiske omstændigheder, der er forbundet med den planlagte ordning, med de fleste berørte institutioner, men mangler endnu møder på 3 institutioner. Disse møder vil blive afholdt i løbet af februar måned.

Så snart den samlede plan foreligger, vil Retsudvalget blive nærmere orienteret om ordningen.

Jeg skal tilføje, at de tre indsatte, der for tiden betragtes som omfattet af de kriterier, ordningen tænkes at bygge på, alle er undergivet særlige sikkerhedsforanstaltninger, herunder jævnlige overførsler mellem kriminalforsorgens institutioner.

Bortfaldne spørgsmål:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 476 og nr. S 477, der var stillet af Henning Nielsen (S) til trafikministeren, den 2. februar 1989 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålene, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 476

Til trafikministeren (30/1 89) af:

Henning Nielsen (S):

»Er ministeren bekendt med, at der efter julestormene er sket så store skader på den jyske vestkyst i Ringkøbing Amt, at der er fare for digebrud?»

Begrundelse

I en fjernsynsudsendelse i Danmarks Radio torsdag den 26. januar 1989 blev det oplyst, at situationen ved den jyske vestkyst ved Ringkøbing Fjord ser meget faretruende ud, og at landmændene i området nu vil indkalde til krisemøde om kystsikringen i Ringkøbing Amt.

Spm. nr. S 477

Til trafikministeren (30/1 89) af:

Henning Nielsen (S):

»Mener ministeren, at de metoder, der bruges til kystsikring i Ringkøbing Amt, er tilstrækkelige til at sikre kysten, og er der afsat tilstrækkelige midler til kystsikring i området?»

Begrundelse

I Radio Midt- og Vestjylland lørdag den 28. januar 1989 blev det oplyst fra den lokale befolkning i området, at man ikke mener, at de metoder, der bruges, er tilstrækkelige.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension, lov for Færøerne om invalidepension m.v., lov for Færøerne om offentlig forsorg og lov for Færøerne om børneforsorg. (Ændringer vedrørende ankeinstans).

Af socialministeren (Aase Olesen).
(Fremsat 1/2 89).